EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 1

Anul XX – serie nouă Nr. 62, decembrie 2012

EPIGRAMA

PUBLICAȚIE A UNIUNII EPIGRAMIȘTILOR DIN ROMÂNIA

Director: ***GEORGE CORBU*** *Redactor-șef:* ***LAURENȚIU GHIȚĂ***

„Parcere personis, dicere de vitiis“

Marcus Valerius Martialis

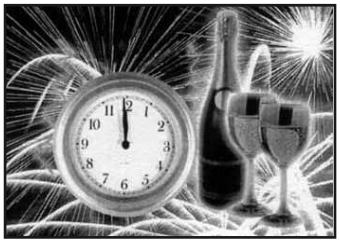

– La mulți ani! –

DIN SUMAR:

● ***AproPOCH*** – Un excepțional auto-interviu cu Maestrul Albert POCH, pe care îl şi sărbătorim la 82 de ani în luna apariției acestei reviste!

● ÎN VIZITĂ LA TIBISCUS – Redactorul-Şef al EPIGRAMEI, în mijlocul românilor din Voivodina;

● CLUBUL CLUBURILOR – TIBISCUS, Uzdin, Serbia;

● RADIOGRAFII LITERARE – Rubrica Maestrului NICOMAH;

● LECȚIA DE EPIGRAMĂ – dr. Elis RÂPEANU;

● MARIN SORESCU – EPIGRAMISTUL – de George SORESCU;

● RĂSPUNS SURÂZĂTOR – Florin FAIFER;

● STAREA EPIGRAMEI – Comentată de epigramistul Nicuşor CONSTANTINESCU;

● CONCURSURILE REVISTEI;

● ZODIAC, ANIVERSĂRI, IN MEMORIAM etc.

● Grafica: Mihai DANIELESCU şi Gheorghe MITROIU

În acest număr, un invitat de marcă semnează pagina de caricaturi: Albert POCH!

Epigrama

Directori fondatori:
VIRGILIU SLĂVESCU – seria veche
MIRCEA TRIFU – seria nouă

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 2

REDACȚIONALE

■ **RUGĂMINTE**

Pentru a evita aglomerarea căsuțelor poștale personale ale redactorilor revistei și ștergerea accidentală, odată cu nedoritele spamuri sau mesaje ciudate, rugăm ca materialele pentru revistă să se trimită pe e-mail pe adresa: **revistaepigrama@yahoo.com.**

Rugăm, de asemenea, să nu încărcați e-mailul cu forwardări de mesaje umanitare, cereri de donații, peisaje minunate, mesaje de retransmis, „Jos X, jos Y" etc. În marea lor majoritate, acestea nu sunt altceva decât atacuri la sistemele informatice și putem pierde tot ce avem stocat.

Anunțăm, de asemenea, că am deschis și un cont în care se pot face plăți. Menționați, atunci când faceți o plată: „PENTRU REVISTĂ":

Titular: **Laurențiu Ghiță**,

IBAN: **RO 34 PIRB 4213 0390 4200 2000**, Piraeus Bank, Sucursala Giurgiului, București.

În ceea ce privește poșta clasică, vă rugăm să trimiteți toate materialele, corespondența etc., pe adresa: **Ștefan-Cornel Rodean, C.P. 712, O.P. 7 Sibiu, jud. Sibiu.**

Dl. Rodean se va ocupa și cu problemele de abonamente, plăți și distribuție în teritoriu.

Abonamentele pe anul 2013 rămân la același preț ca în 2012.

Numărul următor al revistei va apărea la sfârșitul lunii februarie – începutul lunii martie 2013. Materialele pentru revistă le așteptăm până cel târziu **vineri, 18 ianuarie a.c.** Ce soseşte după această dată riscă direct retrogradarea în Marele Kosch! Încercăm să scoatem revista mai devreme, pentru a putea fi distribuită la cluburi pentru prima ședință din lună, așa că, rugăm un pic de zor la trimis materiale!

Rugăm, pe cât posibil, separați, pe foi distincte, epigramele pentru concursuri, cele sezoniere, cele pentru TOP E etc. E greu de administrat o singură pagină în care sunt puse toate, grămadă!

■ **Erate:**

• În rubrica DINTRE SUTE DE PENIȚE a numărului 61/2012, epigrama ȘCOLĂRIȚA, a d-lui Ion Micuț, a fost atribuită d-lui Mircea Micle. Facem cuvenita rectificare și ne cerem scuze.

• De asemenea, dl. Mihai Batog Bujeniță a fost „împroprietărit" cu o epigramă, BERZELE, pe care nu o recunoaşte ca tată. Din nou, redactor... sepukku!

• Comentariul d-lui George Corbu din numărul anterior al revistei ar fi trebuit să apară la rubrica NOTE DE LECTURĂ (deținută, cu intermitențe, în anii 2005–2006), cea de RADIOGRAFII LITERARE, desemnând colaborările maestrului Nicolae-Paul MIHAIL. În același număr de revistă, anii de naștere și de moarte ai lui Jean MOSCOPOL nu sunt cei reali. Eroarea provine din preluarea acestora din ANTOLOGIA EPIGRAMEI ROMÂNEȘTI, ediția a II-a, 2007. Rectificarea se impune, după cum urmează: Jean MOSCOPOL (1903–1980). Greșită, în respectiva ANTOLOGIE, este și localitatea de naștere a umoristului și epigramistului Virgiliu M. Slăvescu, aceasta fiind Cernavodă, și nu Târgu Jiu.

Dacă poate fi înțeles (până la un punct) dreptul la eroare, practicarea lui trebuie întreruptă de îndată ce este exercitat în detrimentul adevărului (GC).

■ **CONCURSURILE REVISTEI:**

1. Compuneti minim o epigramă pe rime date: *pensiune / pensionari*;

2. TOP E – Rugăm Cluburile, Cenaclurile sau Asocierile, să trimită câte 3 (trei) epigrame de autori diferiți, pe tema: „ALEGERI 2012". Pentru detalii, citiți EDITORIALUL din pagina alăturată;

3. Comentați (dați replici) la epigrama: **Coloană vertebrală:** „*Locul ei e în spinare, / Însă viața ne arată / Că românul ori n-o are, / Ori o ține-ncovoiată!*" (Victor Barbu)

4. Compuneți minim o epigramă la tema: ***Coabitare.***

ANUNȚ

Încă mai este timp pentru a vă înscrie la Festivalul Internațional de Literatură „ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL". Detalii pe **www.romeojulietalamizil.ro**. Concursuri de epigramă și de poezie. Cei ce nu au acces la Internet, vor trimite 4 epigrame și / sau 4 poezii. Una din epigrame / poezii are ca temă MIZILUL, celelalte 3 – libere. Materialele se pot trimite prin poștă, în sistem motto, până pe 31 decembrie a.c., la adresa: **prof. Laurențiu Bădicioiu, Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu", str. N. Bălcescu, nr. 131, Mizil, Prahova, cod 105800, cu mențiunea: Pentru „Romeo și Julieta la Mizil"**, ed. a VI-a.

La fel ca în fiecare an, se va edita o ANTOLOGIE a festivalului, excelent realizată grafic, cuprinzând textele participanților.

Caseta redacțională

Redactor-şef adjunct: Ștefan-Cornel RODEAN

Secretar de redacție: George ZARAFU

Corespondenți activi: Mihai SĂLCUȚAN (Buzău), Ionel IACOB-BENCEI (Timişoara), Florina DINESCU DINU (Ploieşti), Vasile LARCO (Iaşi), Ion DIVIZA (Chişinău – R. Moldova), Marius COGE (Craiova), Ioan ŞIMAN (Baia Mare), Dan NOREA (Constanța), Vali SLAVU (Aninoasa), Petru Ioan GÂRDA (Cluj Napoca), Grigore CHITUL (Bistrița), și… mai e loc!

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 3

EDITORIAL

Pentru un nou TOP E

Revista EPIGRAMA, de la începuturile sale, a fost o trambulină de lansare a multor buni epigramişti, dar şi un instrument de popularizare a epigramei, de stimulare a asocierii creatorilor epigramişti în cluburi şi cenacluri. De aceea, nu ne-a fost indiferent văzând o oarecare scădere a apetitului pentru stimularea creaţiilor mai multor membri ai aceleiaşi asocieri.

Acesta este motivul pentru care vom încerca o revitalizare a unuia din cele mai populare concursuri (cândva), ale revistei EPIGRAMA. Este vorba de TOP E, un concurs menit să energizeze activitatea cluburilor, să stimuleze apariţia de noi nume.

În ultima vreme ne-am confruntat cu situaţia în care diverse cluburi, chiar măricele, se mulţumeau să trimită 3 epigrame ale aceluiaşi autor, evident, cel mai bun. Asta în cazul fericit când trimiteau.

Booon, atunci, ce ne-am gândit noi? Ia să cerem de la fiecare club/cenaclu, 3 epigrame, ca până acum, dar de la 3 (trei) autori diferiţi: Popescu, Georgescu şi Ionescu. Şi pe o temă dată! După jurizare, să zicem că Popescu va lua nota 6, Georgescu nota 7, iar Ionescu nota 10, că-i mai ortoman, şi-are oi mai multe! În această situaţie, clubul Dinamo Craiova, (ca să dau un foarte posibil nume!!!), de care aparţin cei trei de mai sus, va obţine 6+7+10=23 puncte. Alt club, mai „jmeker", să-i zicem Petrolul Giuleşti (altă asociere inspirată), dacă trimite 3 epigrame doar ale lui Petrescu, va puncta numai cu cea mai bună notă obţinută de acesta. Chiar dacă toate epigramele sale sunt de 10, nota clubului va fi tot 10. Dacă are una de 10 şi două de 9, nota finală va fi 10. Deci, cu alte cuvinte, nu vom însuma punctele aceluiaşi epigramist. Evident, contăm pe onoarea cluburilor, ca nu cumva să semneze altcineva pentru acelaşi autor!

Singurii, oarecum loviţi de aceasta inovaţie, vor fi destuii „one-man club", care se confundă practic cu instituţia. Dar şi aici, vom accepta asocierile între cluburi, de pildă uniunea Sportul Studenţesc Azilul de Bătrâni & Recolta Silicon Valley, care să dea totuşi, mai mult de un nume valabil.

Ce ziceţi, încercăm? Aşteptăm ca efervescenţa Dvs. recunoscută să înceapă să lucreze!

Laurenţiu GHIŢĂ

SCURT ŞI CUPRINZĂTOR

ŞANSĂ!

E-o sentinţă-aparte:
Condamnat la moarte
Prin spânzurătoare,
Deci,... cu suspendare.

Viorel Cacoveanu

Festivalul Internaţional de Umor „CONSTANTIN TĂNASE" Vaslui

Trompetele răsună, din munţi şi din câmpii,
Se-adună umoriştii, cu sutele de mii.
Un zâmbet să-nfloreasc în ochii orişicui,
Pe drumul de costişă, ce duce la Vaslui.

Ştefan Cazimir

„ETIMOLOGIE"

Să vă spun, un gând mă-ndeamnă,
Ce aflară învăţaţii:
HOMO SAPIENS înseamnă
„Omul care-şi sapă fraţii".

Gheorghe Păun

NENOROC

De la case mari de piatră,
La bordeie de chirpici,
Tot aceiaşi câini ne latră
Şi ne arde-acelaşi bici.

George Corbu

DE BEJENIE...

Iubita mea, te rog să-mi faci valiza,
Să-mi pui o ceapă şi vreo trei cartofi,
O varză şi-o pereche de pantofi,
Că plec din ţară până trece criza...

Dumitru Hurubă

MIE ÎNSUMI

Mi s-a dat un nume sfânt
De agricultor,
Ca să trag pe-acest pământ
Brazde în... umor.

George Zarafu

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 4

MEMORII

*„**Caricaturizez… ergo sum**“ (...deci exist). Îmi permit această licență, deoarece gestul caricaturistului este un act critic ce se realizează printr-o imagine grafică-umoristică, rod al unei serioase cugetări.*(Cogito)

A. POCH

Apro POCH

– Gânduri, amintiri şi mărturisiri libere şi nesilite de nimeni–

M-am născut în urmă cu aproape 82 de ani, între Dunăre şi Mare, pe pământ dobrogean, tocmai la Babadag – „*aux portes de l'Orient, où tout est pris à la légère*“… *sauf l'humour!*

Am început să desenez, probabil, când am început să gândesc. Şi, cum pentru mine gândul înseamnă acțiune, iar desenul cea mai la îndemână modalitate de a exprima ce gândesc, iată-mă-s ce sunt.

Să mă explic.

Pe vremea „nechezolului“ rămăsesem odată în pană de cafea „de la pachet“. Supărarea mea s-a materializat într-un desen care înfățişa un cal sorbind cu plăcere dintr-o ceaşcă aburindă şi exclamând: „Excelentă!“. Am publicat această caricatură în URZICA. Cenzorul care avizase apariția numărului ce conținea respectivul desen, sesizat probabil asupra pericolului difuzării unei caricaturi de-a dreptul subversive, contrare politicii partidului de protejare a sănătății oamenilor muncii împotriva efectelor nocive ale cafelei, m-a sunat la redacție şi, cu o voce oarecum panicată, m-a întrebat cam ce-am vrut să spun prin desenul cu pricina. Nu mai puțin panicat la rându-mi, am încercat să susțin printr-o demonstrație circumstanțial-savantă, că desenul cu pricina făcea parte din aşa-zisul gen al umorului „alb“, un fel de umor de dragul umorului, menit să stârnească doar buna dispoziție. Şi am conchis: „Aşa cum, de altfel, sunt sigur că l-ați perceput şi dumneavoastră atunci când l-ați avizat“. În clipa aceea am auzit în receptor un uşurat „Bineînțeles, maestre!“, urmat de un circumstanțial „Felicitări tovarăşe, aşa am gândit şi eu“. Nu-i exclus, gândesc eu acum, ca desenul chiar să-i fi plăcut, fiind şi el probabil băutor de cafea, dar omul avea nevoie de un argument-păvază şi eu i-l livrasem ca să poată dormi liniştit. Şi ne-a fost la amândoi „*somnul lin şi îngerii aproape / pe-ntinsele ape...*“ învolburate, ale culturii socialiste multilateral dezvoltate.

De fapt, convingerea mea, rod al unei îndelungate experiențe, este că umorul alb e un nonsens. Umor de dragul umorului, susțin eu, nu există. Întotdeauna râdem de ceva, de cineva, pentru ceva. Numai proştii râd fără motiv. Exemplul clasic, cu domnul sobru, cu înfățişare severă, plin de importanță, care alunecă pe o coajă de banană, stârnind râsul prin mişcările sale dezordonate, caraghioase, se încheie de obicei la spital, în secția de ortopedie. Resping ca antiumoristice asemenea procedee de stoarcere a râsului. Exploatarea unor defecte fizice sau infirmități, inclusiv prostia inocentă, este imorală. Ca pretext însă, în scopul amendării unor porniri mizerabile şi trăsături respingătoare de caracter, condamnate de lege şi morală, procedeul cunoscut sub numele de „umor negru“, în mâna talentată a caricaturistului, poate naşte capodopere.

Dar nu la modalitățile de surprindere şi exprimare a umorului vreau să mă refer. Multitudinea lor s-ar exprima, pe scurt, prin semnul 8 (opt) culcat pe o rână, adică ∞ (semnul ce exprimă infinitul). M-aş referi mai curând la „seriozitatea umorului“. Gluma ucide. Ucide prostia, îngâmfarea, stupizenia, infatuarea etc. De atacul unei glume bune nu te poți apăra decât cu o glumă şi mai bună. Altă scăpare nu există. „Fii serios!“ spune românul, pentru a amenda lipsa de har. Căci în timp ce o dramă proastă e „o dramă“, o tragedie proastă e „o tragedie“, genul comic de proastă calitate este… penibil. Mai rău nici că se poate.

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 5

MEMORII

Am meditat adesea la legătura inseparabilă între satiră şi umor care, precum emisferele de Magdeburg, există şi rezistă doar împreună. Separate, devin fiecare altceva. Fără satiră, umorul se stinge ca flacăra unei lumânări în lipsa oxigenului, iar satira lipsită de umor e o simplă invectivă.

Comicul – rod al spiritelor inteligente sălăşluind în minţi sclipitoare – rezonează doar în mintea şi spiritul oamenilor deştepţi, iar faptul că e „gustat" de marea majoritate a oamenilor dovedeşte că numărul proştilor e în certă inferioritate. Cum se explică însă numărul destul de redus al creatorilor de umor? Păi, pentru că aceştia trebuie să fie şi mai inteligenţi decât consumatorii produselor lor. Odată, exprimându-mi părerile mai sus enunţate, am fost întrebat cum îi recunoaştem pe proşti. Am răspuns că aceştia obişnuiesc să strâmbe din nas cu dispreţ preţios la umor, socotindu-l „gen uşor". Dar testul cel mai sigur e entuziasmul cu care reacţionează la glumele stupide, râzând cu gura până la urechi. Aşa a devenit, cred, temă de maximă suculenţă, practic inepuizabilă pentru mintea ascuţită a creatorului de umor, „prostia fudulă", niciodată sătulă de a se făli că există, că rezistă şi persistă, exprimată prin genialul distih epigramatic oltenesc: „*prostul dacă nu-i fudul / parcă nu e prost destul*".

S.O.S. Iată… „Adevăr grăiesc vouă": proştii sunt periculoşi, încearcă să vă prostească, prostia e boală molipsitoare, n-are leac. Feriţi-vă, deci, oameni buni, nu vă lăsaţi prostiţi!

Şi, încălecând pe-o şa,
adaug epigrama la povestea mea,

adică pe confraţii umorişti, practicanţi ai genului poetic „scurt pe doi", în stare să sintetizeze în patru strofe satirice drama Anei Karenina, sau să cuprindă într-un distih umoristic întreaga filosofie clasică germană.

Voi începe cu o personalitate dublă, reprezentând în egală măsură epigrama şi caricatura românească, purtător al unui nume parcă predestinat – CLENCIU – , abil mânuitor al floretei cuvântătoare, purtată în aceeaşi teacă împreună cu o ascuţită peniţă de caricaturist. Realizator al unui adevărat arc de pod peste timpul ce i-a fost destinat, a unit malul epigramei cu cel al caricaturii. Eu, de câte ori traversez capodopera inginerească a lui Anghel Saligny, nu-mi pot opri gândul să traverseze, la rându-i, podul Alexandru Clenciu şi, scoţându-mi simbolic pălăria, în simbolică poziţie de drepţi, aud cu urechea imaginaţiei, comanda „Foc!" rostită de ofiţerul de artilerie ce era, care şi cultural şi-a atins întotdeauna, cu precizie, ţinta.

În cei 30 de ani cât am slujit caricatura românească la revista URZICA, multe mi-au văzut ochii şi mai multe mi-au auzit urechile, dar foarte puţine mi-au deschis gura, deoarece am observat, mai ales în ultimii ani, că amintirile, spre a fi crezute, nu trebuie să fie neapărat adevărate, ci mai curând credibile. Şi, ca să fie credibile, trebuie să fie cosmetizate cu puţină fantezie, iar fantezia are de-a face cu adevărul cât prefectura cu un anumit instrument din trusa cizmarului. Şi feriţi-vă mai ales să aduceţi dovezi, căci percepţia cvasigenerală e că dovezile au rolul de a ascunde adevărul. Voi încerca, de aceea, în cele ce urmează, să mă sprijin pe memoria mea şi a dumneavoastră deopotrivă.

Marele comediograf Aurel Baranga, care a ctitorit şi ocrotit revista URZICA atât cât se putea la vremea aceea şi chiar mai mult decât atât, reuşise să creeze o oază în care ne-am putut permite, dacă nu chiar să râdem în hohote, măcar să zâmbim, mai pe faţă, mai pe furiş, de după pom sau din tufiş, prin ceea ce scriam şi desenam. Iubitor, respectuos şi admirator sincer al genului scurt, Baranga ne-a deprins, printre altele, cu exprimarea concisă, precisă, la obiect şi, dacă vroiai să obţii de la el ceva, doar aşa puteai avea succes. Înţelegea fulgerător, acţiona prompt, şi dacă erai capabil să duci în spinare sprijinul şi autoritatea cu care te învestea,

Continuare în pag. 14

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 6

CONCURS

Rezultatele concursului „EPIGRAMEI"

Tema: *„IARNA NU-I CA VARA"*

Eeei, dragii moşului, iarna nu-i ca vara. Cum, a mai zis-o cineva? Cine, domnule? Nu se pooooateee! Mă rog, să-i fie ruşine, atunci! Mai ales că o doamnă ne-a dat clasă (clasa I, că e învăţătoare). Şi e d-na* VALI SLAVU, *care a găsit explicaţia fizică a diferenţei dintre iarnă şi vară:

REDUCERI DE IARNĂ

Reduceri mari, în toată ţara!
Nici leafa, iarna, nu-i ca vara,
Căci, în *contract*, e ea exactă,
Dar, de la frig, se mai *contractă*.

Printre nămeţii de căldură,
s-au mai chitit:

„IARNA NU-I CA VARA"

Stau în frig şi-nghit „gargara"
Ce-mi persistă-n minte vie:
Iarna iarăşi nu-i ca vara,
Dar ce bine-ar fi... să fie!
Constantin Cristian

LA ROMÂNI

Un slogan pe care eu
Îl combat în felul meu:
Sărăcie-n toată ţara
E şi iarna, ca şi vara.
Ionel Iacob-Bencei

„IARNA NU-I CA VARA"

Dictonul ne-a pătruns în limbă,
Dar la români e altul oful:
Natura însăşi se mai schimbă,
Dar neclintit ni-i... filozoful!
Sever Purcia

ANOTIMPURILE VIEŢII

Urcam pe munte, de trei ori
Mai iute ca atâţi feciori.
Acuma vreau să urc doar scara,
Dar simt că... „iarna nu-i ca vara"!
Maria Berciu

IARNA NU-I CA VARA

La asemeni zicătură,
Musai să se ia aminte:
Iarna nu avem căldură,
Iară vara – preşedinte!
Nicolae Căruceru

TEMERI ÎNTEMEIATE

Blestemă porcu-ngrijorat
Şoricul, slana şi jumara,
Căci, din pruncie, a aflat:
Că nu e iarna ca şi vara!
Eugen Ilişiu

PREŞEDINTELUI

Zici de când conduci tu ţara:
„Iarna nu e ca şi vara";
Fără să frizez umorul...
Ţara nu e ca vaporul.
Mircea Micle

NUMEROŞII MOŞI ŞI SFINŢI DE IARNĂ

Iarna nu-i la fel ca vara –
N-are grâne, n-are flori –
E săracă, precum ţara...
Da-i bogată-n sărbători!
Mihai Sălcuţan

* * *

Iarna nu-i deloc ca vara,
Nu-i ţambalul ca vioara,
Comedia nu-i ca drama,
Nici Băsescu ca Obama!
Nicuşor Constantinescu

AXIOME PREZIDENŢIALE

Imprevizibil şi vocal,
M-aştept, oricând, să sune goarna
Şi să declare triumfal:
Că nici chiar toamna nu-i ca iarna.
Ioan Fârte

OPORTUNITATE PREZIDENŢIALĂ

De-un referendum se vorbeşte
Din nou se pare,-n toată ţara.
Că poate-acuma reuşeşte:
Doar ştim că... „iarna nu-i ca vara"!
Eugen Pop

Ca o ploaie de vară, au mai punctat: *Nicolae Precupeţu, Nicolae Topor, Dan Teodor Dănilă, Laurian Ionică, Nicolae Mihu, Constantin Părăian, Ioan Şiman, C-tin Iuraşcu-TATAIA, Dan-T, Ion Micuţ, Dan Căpruciu, Mihai Haivas, Grigore Tunşanu, Cătălina Orşivschi, Vasile Larco, Ion Diviza.*

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 7

ANIVERSĂRI

Le urăm
La mulţi ani!
de ziua lor...

Rigoare

Spre Roma chiar şi Bulă a plecat,
Italia s-o vadă, fără pizmă,
Ca să constate de-i adevărat
Că seamănă teribil cu o cizmă.

ŞTEFAN CAZIMIR – 80 ANI

Şeful, la mormântul subalternului

N-a venit să-i pună-o floare,
Ori să se purifice,
Nici s-aprindă-o lumânare,
Ci... ca să-l verifice.

AMALIA COSTINESCU-CRUSOS – 80 ANI

Caracterizarea unei doamne

O completare vreau s-aduc
Şi nu o fac pe reclamantul:
Tu ţii bărbatul sub papuc,
Iar pe jeratic ţii amantul.

CAMELIA NISTOR – 80 ANI

Obstacole

Intrând în viaţă, tragi pe rupte,
Simţind cum gleznele se-ndoaie;
Escaladezi şi stânci abrupte –
Dar, greu poţi trece... de gunoaie.

NICOLAE BRELEA – 80 ANI

Sondaj la români

Opt la sută suntem hoţi,
Unsprezece – fii, nepoţi,
Alţi vreo cinci la sută veri,
Restul... şmecheri şi şomeri.

VASILE MANDRIC – 75 ANI

Fitoterapie

Urzicile, spanacul şi-o salată
Sunt faine, mă îndeamnă cineva,
Dar oare este bună de ceva
Şi „limba soacrei“, mărunţel tăiată?

TEODOR MUNTEANU – 70 ANI

Riscuri colaterale

Cred că e o mare dramă,
Lipsa ploii, bat-o vina,
Căci, de-a dreptul, îmi e teamă
C-o s-ajung să-mi spăl maşina!

EUGEN ILIŞIU – 70 ANI

Unui popă păcătos

La cât de păcătos îl ştiu,
Să-l ierte Domnul, e târziu,
Că-n viaţa toată, ca bărbat,
Nicio femeie n-a... iertat!

MITICĂ ION – 70 ANI

Unor vecine care pretind că se înţeleg bine

Un lucru-aş vrea să-mi explicaţi,
Căci, pentru mine-i ne-nţeles:
Când ştim că bine vă-mpăcaţi,
De ce vă împăcaţi prea des?

ALEXANDRU JIVAN – 60 ANI

Precauţiuni... inutile

Când soaţa cântă din Puccini,
Aştept afară, disperat,
Să nu-şi închipuie vecinii,
Că m-am certat cu ea şi-o bat.

VIOREL FRÂNCU – 60 ANI

Ce bine-ar fi!

Ar fi mai bucuroase toate
Femeile, luaţi aminte,
Dac-ar rămâne la etate
Asemeni cum rămân la minte.

FLORIAN ABEL – 50 ANI

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 8

CLUBUL CLUBURILOR

Spirit românesc la TIBISCUS - Uzdin, Serbia -

La câțiva kilometri de Belgrad şi la alți câțiva de Timişoara îşi duce traiul o comunitate aparte de români, aflată pe teritoriul fostei Iugoslavii, actualmente al Serbiei, comunitatea românească din Voivodina. Departe de a îşi fi uitat originile şi limba şi obiceiurile, aceştia duc mai departe flacăra românismului, nu prin bătut cu pumnii în piept şi rățoieli de pahar, ci prin acțiuni concrete, prin cultivarea limbii române, prin alimentarea continuă a sentimentului apartenenței la familia românească.

Un astfel de lăcaş am descoperit la Uzdin, o mică localitate de numai 2000 de suflete, în Casa Românească, animată de inepuizabilul Vasile Barbu – preşedinte, alintat de prieteni ca BARONUL. Aici funcționează, din 1990, Societatea Literar-Artistică TIBISCUS, societate culturală şi literară cu scopul păstrării şi dezvoltării sentimentului românesc al comunității. Societatea cuprinde şi membri din alte localități, precum Torak sau Novi Sad. Vicepreşedinte este dl. Ionel Stoiț, redactor şi la Radio Novi Sad, iar dintre membri amintim pe: Elena Maria Barbu (secretar), Gheorghe Dulamă (Preşedinte Consiliu de Control), Trifu Petroi, Ioța Bulic, Valeriu Grosu (moş Lele), Valentina şi Adam Ionaşcu (gazdele mele amabile din acea seară), Florin Țăran, Pavel Bălan, Ion Bălan, Alexandru Oprici, Vidu Velic şi alții.

Câteva cuvinte acum despre gazdele mele. Societatea TIBISCUS editează, din 1990, prima revistă independentă, cu acelaşi nume, a românilor din Serbia. Are şi o editură, care publică anual cca 150 de cărți. Organizează, aproape săptămânal, manifestări culturale, care să contribuie la păstrarea ființei naționale, cu participarea românilor din întreaga Serbie, dar şi din afară. Cel mai important eveniment este Festivalul Internațional de Poezie „DRUMURI DE SPICE“, ajuns la a 20-a ediție deja. Printre laureații lui din trecut se numără nume prestigioase precum: Adrian Păunescu, Cezar Ivănescu, Mircea Dinescu, Vasile Tărâțeanu (Ucraina), Leonida Lari, Grigore Vieru şi Nicolae Dabija (Rep. Moldova) şi alții.

Pe lângă acest Festival mai merită amintite: Simpozionul internațional „OAMENI DE SEAMĂ AI BANATULUI“ (17 ediții până acum), *Festivalul de Colinde şi de Datini de Iarnă la Români*, dar şi *Festivalul Berii, Festivalul Răchiei, Festivalul Spuitorilor de Bancuri* şi... lista este lungă.

Scopul vizitei mele a fost materializarea parțială a unei inițiative a inimosului Ionel Iacob-Bencei, timişoreanul nostru coleg, care a pornit acțiunea de sprijin al acestor admirabili români prin trimiterea de cărți în limba română. Pe lângă acțiunile domniei sale, am demarat şi eu o strângere de cărți, cu preponderență de epigramă, la care mi-au răspuns pozitiv d-nii George Zarafu, Valerian Lică, Mircea Ioniță (editorul revistei noastre), Ştefan-Cornel Rodean, din Sibiu, şi Eugen Albu de la Cluj-Napoca, cu ajutorul cărora am reuşit să adun o listă apreciabilă de volume, dar şi o colecție parțială a revistei EPIGRAMA. Acestea vor constitui o bază de studiu şi perfecționare pentru epigramiştii locali.

În aceeaşi seară, stimulați de o excelentă ciorbă de peşte (pentru care bucătarul e lăudat şi azi) s-a dat drumul robinetului cu epigrame, uzdinenii depunându-şi candidatura pentru a se constitui într-un cenaclu redutabil. Rând pe rând, şi-au declamat creațiile: Valeriu Grosu (Moş Lele), care şi-a descoperit, la 81 de ani, vocația epigramatică, Teodor Groza-DELACODRU, Simeon Gaşpăr, Florin Țăran şi Ionel Stoiț. O parte din creațiile lor le-am adunat, pentru a realiza portretul viitorului club epigramatic.

Am plecat cu sentimentul că acțiunea a fost o reuşită totală şi că, sigur, cauza epigramei româneşti a câştigat noi aderenți.

A consemnat: Laurențiu Ghiță
Fotoreporter: Raluca Ghiță

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 9

CLUBUL CLUBURILOR

ASOCIAȚIA LITERAR-ARTISTICĂ TIBISCUS, UZDIN, SERBIA

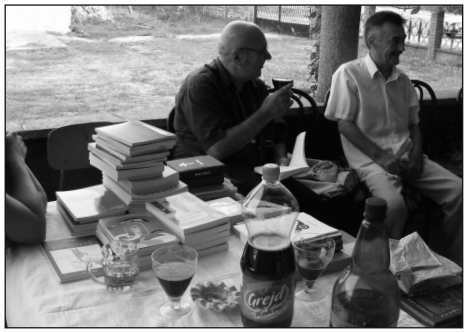

CITITORILOR

Şi ce dacă scrie prost?
Aparența e firească.
E mai tragic că au fost
Unii-n stare să citească!

Livius Lăpădat

ACTUALITATEA DRP (Departamentul Românilor de Pretutindeni)

De mici, la români, se pretează
O sfântă iubire de neam.
Acum, DRP-ul lansează
Proiectul: „Iubirea de... N-AM“!

Vasile Barbu-BARONU

DORUL NAȚIUNII

Deznădejdea îl apucă
Pe acest trudit popor,
Totuşi, îi rămâne-un dor:
Dor neobosit de ducă.

Florin Țăran

UNUI ÎNGÂMFAT

Are-o minte luminată,
Ca un bec fluorescent.
Nu se-aprinde dintr-o dată,
Dar se stinge la moment!

Pavel P. Filip

FESTIVALISME

Festivale – la cinci ani,
Festivale – fără bani,
Festivale – de mândrie,
Cânt şi joc, pe datorie.

Mărioara Sârbu

UNEI ÎNCEPĂTOARE

Luna-şi urcă silueta
Şi priveşte în balcon,
Prăpădind cu sârg, poeta,
Bunătate de... creion.

Mihai Condali

UNUI (PRETINS) SCRIITOR MULTILATERAL

Ți-ai încercat talentu-n toate:
În proză, teatru, poezii...
Ți-a mai rămas, de-acum, nepoate,
Atât: Nimic să nu mai scrii!

Petru Şoşdean

* * *

Ne unesc în cuget şi simțiri
Cei cu bugiularele subțiri.
Iar când nevoie n-au de tine,
Uitat eşti, frate, de oricine!

Valeriu Grosu

LĂUDĂROSUL

Că sunt tare, v-am mai spus,
Şi s-o luați în serios:
Nu de la buric în sus,
Ci de la buric în jos!

Teodor Groza-DELACODRU

DIRECTORULUI UNEI EDITURI, CARE MI-A ZIS SĂ NU MAI SCRIU PROSTII

Zici să nu mai scriu prostii?
Îți răspund: Mai bine taci.
Diferența, cred c-o ştii:
Eu le scriu, iar tu le faci!

Ionel Stoiț

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 10

EVENIMENT

„ÎNTÂLNIREA EPIGRAMIŞTILOR“, Brăila 2012, a XXV-a ediţie

Dan Norea

Între 5–7 oct. a avut loc la Brăila a XXV-a ediţie a festivalului „ÎNTÂLNIREA EPIGRAMIŞTILOR“, organizat de C. J. Brăila, Centrul de Creaţie şi Cenaclul Umoriştilor Brăileni „Ştefan Tropcea“.

Protocolul de început a fost mai scurt decât de obicei. În general, moderatorul Mihai Frunză a dat senzaţia unei permanente improvizaţii deşi, dacă urmăreai atent, era clar că totul a fost planificat minuţios. Au prezentat scurte alocuţiuni dl. Nicu Filotti, secretar al C. J. Brăila, d-na Maria Puşcaciu, directoarea Centrului de Creaţie, dl. Mihai Frunză, preşedintele Cenaclului gazdă, acad. Mihai Cimpoi din Chişinău, mare prieten al epigramiştilor şi, în sfârşit, d-na Elis Râpeanu, trimis special al d-lui George Corbu, preşedintele UER care, din motive de sănătate, n-a putut fi prezent, dar a transmis anunţul lansării unui volum demult aşteptat – „DUELUL SUTEI DE SONETE“ dintre Mircea Trifu şi George Corbu.

A urmat o prezentare a trecutului glorios al epigramei brăilene, realizată de bibliotecarul poet Aurel Furtună. Au fost rememoraţi cei patru muşchetari – Ştefan Tropcea, Puiu Scărlătescu, Valeriu Popovici şi Gheorghe Leu, ultimul fiind în sală şi participând, ca toţi ceilalţi epigramişti, la recitalul care a urmat şi care a alternat cu melodii cântate de cantautorul Daniel Iancu, pe texte umoristice, cât se poate de binevenite la o asemenea manifestare. Am recunoscut numele unuia dintre textieri – Laurenţiu Ghiţă. Pe la mijlocul recitalului, au defilat pe un ecran mare caricaturile brăileanului Costel Pătrăşcan, fiecare dintre ele fiind însoţită de râsete şi aplauze. Recitalul s-a încheiat cu câteva şarje amicale la adresa unor participanţi, realizate de amiralul umorului românesc, Ananie Gagniuc, o vreme locuitor (şi) al Brăilei.

Dl. Mihai Frunză a anunţat în preambulul premierii că juriul, compus din domnia sa, colegul său de cenaclu, Alexandru Hanganu şi prof. univ. Ştefan Cazimir, în calitate de preşedinte, era cât pe-aci ca, în disperare de cauză, să tragă la sorţi, atât de multe şi bune au fost textele participante. Până la urmă au cumpărat un micrometru, pentru a putea face o departajare mai fină.

MARELE PREMIU „ŞTEFAN TROPCEA“ – GHEORGHE ŞCHIOP, Porumbacul de Jos (Sibiu):

Scrierea exclusiv virtuală a sec. al XXX-lea

A fost găsit, pe-o insulă pustie,
Un trib ciudat de hominizi zevzeci,
Ce încă scriu pe-arhaica hârtie,
Ca-n perimatul secol 20.

LOCUL I – IOAN JORZ, Caransebeş:

Unui conducător politic

Ca şef, fiind de-atâţia contestat,
Era îndrituit să hotărască,
Pentru c-avea la mână-un atestat,
Chiar dacă nu ştia să îl citească.

LOCUL II – GHEORGHE CONSTANTINESCU, Braşov:

După referendum

Este mare bucuria,
Din hârtii, uşor constaţi,
Că acum în România,
Noi suntem nenumăraţi.

LOCUL III – CONSTANTIN TUDORACHE, Ploieşti:

Neşansă

Când pândeşti, cu frenezie,
Clipa de creaţie,
Ori n-ai pix, ori n-ai hârtie,
Ori n-ai inspiraţie.

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 11

EVENIMENT

MENȚIUNEA I – LAURENȚIU GHIȚĂ, Bucureşti:

Randament

Cenaclul nostru a ținut odată
Ședința bilunară-n berărie;
A rezultat, pe-o coală,-o poezie
Și pe-alte două coli, ce-a fost de plată.

MENȚIUNEA II – ELIS RÂPEANU, Bucureşti:

Ziarul de scandal

Doar ştiri acide-n stil frivol
Se-nșiră-n pagini zi de zi –
Noroc că nu-i de turnesol,
Că și hârtia ar roși.

MENȚIUNEA III – IULIAN BOSTAN, Galați:

Fericirea bătrânului stejar

Tot timpu-s beat, de bucurie,
Că n-am ajuns să fiu hârtie
Și să sfârșesc ca o hârțoagă;
Mă simt mai bine... într-o doagă.

PREMIU SPECIAL – ION DIVIZA, Chişinău:

Fetele de la liceul teatral

Când, cu sânii lor sprințari,
Vin la lecții, optimiste,
Doar vreo două-s fete mari;
Celelalte-s mari artiste.

PREMIU SPECIAL – GHEORGHE BÂLICI, Chişinău:

Din memoria hârtiei

Ca lemn, cu drujbă ori secure,
Mă taie prostul din pădure
Și mă omoară, ca hârtie,
Cu pixul, prostul care scrie.

Au mai primit:

Premiu special – **MIHAI CIMPOI,** Chişinău;

Premiul Opera Omnia – **DAN CĂPRUCIU**, Galați;

Diploma „Fiu al Brăilei şi nepot al lui Terente“ – **DANIEL IANCU**;

Diploma „Traista cu epigrame“ – **AUREL FURTUNĂ**.

„*Mărul de aur*“, Bistrița, ediția 2012

Grigore Chitul

Festivalul a debutat vineri, 21.09.2012, după-amiază, cu întrunirea juriilor. Sâmbătă dimineața, la Stațiunea de Cercetare şi Dezvoltare Pomicolă Bistrița s-a derulat dezbaterea publică „***Cu seriozitate despre… umor!***“, moderator fiind profesorul şi scriitorul *Ştefan Cazimir*.

La concursul ad-hoc de epigrame pe rime date, moderat de scriitorul *Alexandru Oltean*, premianții, care au primit şiraguri de mărgele din mere de la *Ion Platon*, directorul stațiunii, au fost: **Ion Moraru** (Galați), **Lucian Perța** (Vişeul de Sus), **Vasile Larco** (Iaşi), **Mihai Sălcuțan** (Buzău), **Ioan Filimon** (Alba Iulia).

În ultima parte a întâlnirii de la Casa Mărului s-au decernat premiile la secțiunea de creație literară:

1. La secțiunea manuscrise:

– premiul I – nu s-a acordat;

– premiul II – **Petru Ioan Gârda**, Cluj-Napoca;

– premiul III – **Ion Moraru**, Galați.

2. La secțiunea volume publicate:

– premiul I – **Mihai Sălcuțan**, „***Zbor cu ParaPoanta***“ (Editura Editgraph, Buzău, 2012);

– premiul II – **Ștefan Cornel Rodean**, „***Dați-mi voie***!“ (Editura Adalex, Sibiu, 2012);

– premiul III (ex aequo) – **Gavril Moisa** şi **Virgil Tomuleț** „***Carigrame***“ (Editura Ecou, Cluj, 2012) şi **Sorin Cotlarciuc**, „***Delicatese... umoristice***“ (Editura Rocad Center, Iaşi, 2012).

Iata câteva din „ciocuşeniile“ premianților:

Dl. **Petru Ioan Gârda**:

*** * ***

Cu gândul la stomac – la rânză,
Am strâns o turmă, fân şi paie,
Dar când să scot întâia brânză,
S-a întâmplat s-o fac de oaie.

Dl. **Ion Moraru**:

Unui demnitar ciocuș

La slănină ieri era c-un ochi
Și, cum ştim, cu altul la făină,
Astăzi, să nu fie de deochi,
Cu-amândoi, la ...vila cu piscină!

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 12

CARUSELUL CU EPIGRAME

Între noi acasă

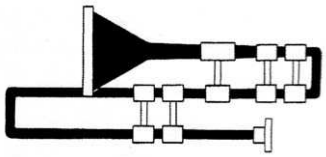

CHEF ÎN FAMILIE

Mai zic şi eu că asta-i viaţă!
Mă-ndop cu ţuică şi Fetească,
Nevasta – apă şi cu gheaţă.
(La ochi, să nu se-nvinețească!)

Dan Teodor Dănilă

TOAMNA

Anotimp cu ploi neroade
Şi cu frunze de aramă,
Tu aduci pe câmpuri roade
Şi pe soţul de la cramă!

Nicolae Nicolae

CONDUCERE PREVENTIVĂ

Iubito, când la mine vrei să vii,
Condu cu grijă şi îţi spun motivul:
E un panou „Atenţie, copii!“
...Aşa că nu uita prezervativul!

Dan Norea

AMENINŢAREA SOŢULUI GELOS

Rău nevasta de se-nvaţă,
I-a promis că o dezvaţă,
Iar în caz că îl înşeală
...O deşală!

Ananie Gagniuc

SUPRA-ASIGURARE

A murit subit Ilie;
Dar nevasta lui prudentă,
A cerut autopsie:
„Dacă-i moarte aparentă“?

Ion Micuţ

EL ŞI EA, ÎN DISPUTĂ

În casa lor apar angoase
Şi prevestiri de vreme rea,
Căci ea, buchetul îl miroase,
În timp ce soţul său îl bea.

Dan Căpriciu

SOLUŢIE EXTREMĂ

Când este vorba de-adulter
Şi îţi doreşti s-ajungi la mal,
Transformă în patrulater
Triunghiul vostru conjugal!

Mihai Haivas

ÎNTRE VECINI

Coborând pân' la parter,
I-a cam spus de la obraz:
„Te credeam de caracter,
Cum: ieri beat şi astăzi treaz“?

Vasile Manole

PROFESOARA CU MINIJUPĂ

Priviţi această profesoară,
Ne instruieşte-n şcoală pruncii,
Vădindu-şi dragostea de ţară,
Cu tot cu „obiectul muncii.

Florian Abel

DIALOG ÎN CASĂ

În dialogul ce s-a scurs,
Fiind în opoziţie,
Nevasta a ţinut discurs,
Iar eu... o propoziţie.

Constantin Mîndruţă

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 13

CONCURS

REZULTATELE CONCURSULUI PE RIME DATE

(Rimele: **clopoţei, terapie**)

Şi cling-cling-cling şi clang-clang-clang, era să intrăm şi noi la terapie intensivă şi extensivă. Până la urmă, ne-a convins un frumos joc de cuvinte al d-lui

IOAN LAZĂR,

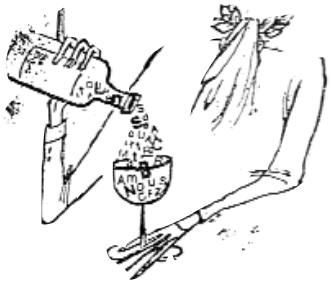

drept pentru care,... ding-dong:

GENEZĂ

Adam şi Eva, tinerei,
Au fost „convinşi", prin viclenie
De şarpele cu clopoţei...
Să stea pe veci la TERRApie.

Au mai clopoţit prin preajmă:

STAŢIUNI MONTANE

Soţi, bunici şi nepoţei,
Chiot, cânt şi veselie,
Pârtii, sănii, clopoţei
Şi bătrâni... la terapie.

Constantin Cristian

CLOPOTELE DRAGOSTEI

Se trag mereu, din veşnicie,
De când pe lume sunt femei,
Şi clopote şi clopoţei.
Pentru hormono-terapie.

Laurian Ionică

DRUMURI, DRUMURI...

La sanie-s doar clopoţei,
Ce sună iarna-n veselie,
La moşi, e-un clopot rotofei,
Ce bate după... terapie.

Nicolae Mihu

AUTOEPITAF

Doi medici, buni în terapie,
Mi-au rezolvat – mergând la ei –
O prea banală nevralgie,
...C-un dric şi cai cu clopoţei.

Constantin Părăian

UNEI POTENTATE DIN ÎNVĂŢĂMÂNT

Am putea ieşi din agonie,
Dacă zvon curat de clopoţei,
Ca un început de terapie,
Ar suna prin şcoli... plecarea ei.

Petru Ioan Gârda

PRECAUŢIE ELEMENTARĂ

Ai şoareci în gospodărie
Şi, dacă vrei să scapi de ei,
Nu folosi, drept terapie,
Pisicile cu clopoţei.

Constantin Iuraşcu-TATAIA

SER EPIGRAMATIC

Mi-am pus la piept trei ghiocei,
Sub forma unor clopoţei,
Că am scăpat de apatie
Prin epigramo-terapie.

Ion Micuţ

MOŞ CRĂCIUN, ÎN PARLAMENT

Cu glas suav de clopoţei,
Când moşul iarăşi o să vie,
Va cere haita de căţei,
Un os de ros, ca terapie.

Cătălina Orşivschi

LĂCOMIE FELINĂ

Pisica e în terapie
C-a-nfulecat mulţi şoricei,
Dar va scăpa de-aşa orgie,
La gât de-i prindeţi clopoţei!

Vasile Larco

Au necesitat oarece terapie următorii: *Nicolae Căruceru, Ioan Crăciun-Petrişan, Mircea Micle, Mihai Haivas, Ioan Fârte, Eugen Pop, Ion Diviza.*

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 14

MEMORII

Urmare din pag. 5

dacă era cazul, răzbeai singur. Aşa am reuşit să-l conving să mă învestească cu sarcina realizării primului ALMANAH URZICA, idee ce mă obseda de multă vreme. Cred că jumătate din succesul deosebit al almanahului se datorează numelui de „PERPETUUM COMIC“, pe care mi l-a propus Rodica Tott. Erau totuşi vremuri „delicate“. Ca să impun acest titlu ce mi s-a părut de-a dreptul genial, a trebuit să înfrunt în redacţie mai mulţi „speriaţi“, cărora „PERPETUUM COMIC“ li se părea insuficient de combativ, insuficient de angajat, lipsit de încărcătură politică… Am recurs atunci la o, să-i zicem, stratagemă. La prima şedinţă de colectiv am adus coperta gata realizată grafic, cu titlul cel controversat şi am prezentat-o în aşa fel încât să o vadă întâi Baranga. Efectul a fost cel pe care l-am scontat şi aprecierea şefului a fost scurtă şi entuziastă – Excelentă! – urmată imediat de acordul corului superentuziast al „speriaţilor“.

Epigrama a avut în acea vreme în URZICA o adevărată tribună, loc prestigios de manifestare, oblăduit de o personalitate pe cât de talentată şi înalt calificată, poet şi om de cultură fină, Mircea Pavelescu, descendent al unei ilustre familii de mari epigramişti, în cap cu monumentul naţional Cincinat Pavelescu. În familia epigramiştilor Paveleşti, Mircea a fost, cronologic socotind, ultimul, dar pe scara valorilor, după părerea generală, incontestabil primul. În calitate de redactor al revistei URZICA, a sprijinit, îndrumat şi pe mulţi colaboratori tineri, chiar i-a calificat. Epigrama românească îi datorează mult din prestigiul şi valoarea la care s-a ridicat la vremea aceea. Eu, personal, îi păstrez o caldă amintire pentru prietenia cu care, în ciuda diferenţei de vârstă, m-a onorat.

Venise toamna, venise ca în versurile lui Nichita Stănescu, de-ţi venea chiar să-ţi acoperi inima cu ceva, eventual cu o frunză de pelin, sau s-o îneci într-o cană de vin. Întârziasem în ziua aceea la program, mai mult ca de obicei, dar având în vedere că era ziua când trebuia să vină şi Baranga să-mi avizeze *handdruckul*, nu era bai. El întârzia mai mult decât noi toţi. Revista însă, jur cu mâna pe inima întregului colectiv, noi n-am întârziat-o niciodată. O singură dată nu a apărut revista URZICA. Din pricina tovarăşului Stalin. Motivul, murise, în sfârşit, e drept cu mare întârziere, dar *în sfârşit* murise nemuritorul Iosif Vissarionovici. Istoria merită povestită şi odată o s-o fac, neapărat.

Deocamdată venise, cum spuneam, toamna. Pe holul redacţiei făceau antecameră doi tineri ziarişti timizi (specie, se pare, azi, definitiv dispărută), trimişi de la Secţia de satiră şi umor a radioului să-i solicite marelui comediograf Aurel Baranga o emisiune umoristică de autor, în genul uşor, cu epigrame, minidialoguri, minifabule, scurte scenete şi alte asemenea. Numai că Maestrul, care ştia cât e de greu genul uşor, nu voia să rişte o criză de hernie... de creaţie. Aşa că, în mare formă, ca de obicei, după ce a poruncit cafele pentru toată lumea, şi-a aprins Kent-ul şi a pornit o adevărată dizertaţie despre genul scurt, plus un *laudatio* adus reprezentanţilor genului din redacţie şi colaboratorilor externi, numindu-i pe toţi şi exemplificând din fiecare. Sunt sigur că nu i-a scăpat niciun nume şi, citând din creaţia fiecăruia, a realizat, ca interpret, regizor, comper etc, o emisiune „ad-hoc“. A fost, de fapt, o pledoarie calificată, sinceră, prin care recomanda Radioului să apeleze la maeştrii profesionişti ai genului scurt, nelipsiţi în revista pe care o conducea. Avea o memorie fantastică. Ştiu că, în tinereţe, făcuse parte dintr-o aşa-zisă „Asociaţie a Marelui Mateiu“, în care, ca să fii acceptat, trebuia să dovedeşti că ştii „Craii de Curtea Veche“ pe dinafară. Apropo (de la Baranga citire): care e diferenţa dintre pederast şi pe de rost? Răspunsul: *pe de rost* e *pe dinafară*. Rezultatul – toată lumea râde, aplauze! Cineva care a încercat să reia mai târziu anecdota, a adăugat: „iar pederast e pe dinăuntru“. Devenise de prost-gust şi n-a mai râs nimeni. Autorul MIELULUI TURBAT şi al lui SFÂNTUL MITICĂ BLAJINUL avea o neîntrecută ştiinţă a cuvântului, un simţ deosebit al dialogului, ştiind precis când şi unde trebuie să te opreşti. Şi ce cuvânt nu trebuie să-l rosteşti, că se înţelege de la sine, şi efectul prin tăcere e mai tare şi succesul e mai mare.

A urmat iarna, a urmat apoi primăvara şi a venit, în sfârşit, vara., În dimineaţa aceea soarele bătea cu putere în balconul biroului meu, care dădea în Calea Victoriei, vizavi de

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 15

MEMORII

elegantul magazin Confecţia. Cimentul din balcon reflecta fierbinţeala în interior, printre jaluzelele insuficient protectoare. Pregăteam un nou număr şi în încăpere erau mulţi caricaturişti. Nu mai erau locuri nici în picioare. Pe scaunul din faţa biroului meu, un tânăr colaborator, arhitectul Ştefan Cocioabă. N-a apucat să scoată desenele din mapă, că a intrat, grăbit fiind, publicistul Igor Bloc, să-mi lase niscaiva epigrame pentru Mircea Pavelescu, momentan lipsă. E drept că, în graba lui, trecuse destul de nepoliticos peste Cocioabă care, evident, jignit, se pregătea să riposteze, întinzându-şi picioarele în aşa fel încât, până una alta, să-l împiedice pe Bloc să se retragă. M-am ridicat, căci mi-am dat seama că nu se cunoşteau şi am încercat să-i prezint unul altuia, în speranţa evitării unui conflict. Igor, realizând că a greşit, a întins primul mâna şi şi-a spus numele: Bloc. Fane, concomitent, a zis: Cocioabă. Nu se mai auzea nici musca. Mâinile s-au retras şi nu mai rămânea decât să asist la „cine trage primul". Aproape că am strigat: „arhitectul Ştefan Cocioabă, dom'le, aşa îl cheamă"! Hohotul de râs al lui Igor Bloc a stins ca plescăitul unei căldări de apă rece pălălaia şi palmele, pregătite să se confrunte bărbăteşte, de la obraz, s-au strâns cu veselă comprehensiune, în acompaniamentul corului caricaturiştilor râzând în hohote. Dacă ar mai fi trăit bătrânul Verdi, am fi avut azi, poate, pe lângă corul sclavilor din Nabucco şi un cor al umoriştilor de la URZICA, cântând de data asta pe malurile Dâmboviţei despre prietenia dintre Igor Bloc şi Şt. Cocioabă, ce-a durat apoi o viaţă întreagă.

A fost epoca marilor saloane naţionale şi internaţionale, epoca în care, cu ajutorul revistei URZICA, am lansat Caricatura de Şevalet, recunoscută imediat ca gen de grafică umoristică de Uniunea Artiştilor Plastici. A fost epoca marilor premii internaţionale cucerite de caricatura românească la saloanele de gen şi a importantelor festivaluri din ţară în care caricaturiştii au îmbogăţit, prin creaţia lor, patrimoniul muzeistic naţional, în acompaniamentul scriitorilor şi poeţilor umorişti. URZICA a avut, în toate manifestările de mai sus, un rol important în susţinerea şi organizarea acestor manifestări de înaltă ţinută culturală la aceea vreme. Despre ieşirea caricaturii româneşti peste hotare şi lansarea, în circuitul internaţional, cu un prilej viitor. Sunt multe de spus şi subiectul merită abordat pe larg.

Se vorbeşte azi tot mai mult despre dispariţia într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat a planetei pe care vieţuim şi chiar a galaxiei din care facem parte. Sunt în acest sens dovezi certe, irefutabile şi se pare că începutul chiar s-a declanşat: iată, caricatura de presă deja a dispărut în mare parte. Saloanele naţionale de grafică umoristică au devenit aproape o amintire, iar marile saloane internaţionale de caricatură se comprimă ca număr pe an ce trece, probabil sub influenţa fenomenului de comprimare a infinitului. Speriate de marele îngheţ ce se apropie cu fiecare mileniu ce se scurge, caricatura şi epigrama românească s-au tras la căldură pe lângă „Cuptorul cu lemne", o simpatică pizzerie, unde ospitalitatea unui patron mecenat îşi pune lunar simezele localului special amenajat la dispoziţia caricaturiştilor, susţinând vernisajele lor şi duelurile epigramatice ale confraţilor poeţi satirici deopotrivă, cu o inimă generoasă, o pizza caldă şi o bere rece.

Deocamdată, până la reapariţia dinozaurilor, ne bucurăm la fiecare vernisaj de propria noastră prezenţă, caricaturişti şi epigramişti. Cât priveşte marea absentă, presa (şi televiziunile), presupun că n-ar fi amatori de pizză (sic!). Alt motiv pentru care nu vin, nu văd.

Deocamdată, atât.

Nu-i chiar tot ce-aveam de zis,
Dar ce-am zis, am dat în scris.

A. Poch
caricaturist
vesel-trist
Bucureşti, mai, 2012

P.S. Anunţ foarte important:

Aduc la cunoştinţa generală că sunt hotărât să-mi iau viaţa… în propriile mâini şi să continui neabătut tot ce-am început.

Salut!
A. P.

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 16

CARUSELUL CU EPIGRAME

IAR LA VOT!

ELECTORALĂ

Privind la urnă-s bucuros,
Că-i bag pe toți, la o adică,
În locu-acela-ntunecos,
Prin crăpătura aia mică.

Mihai Moleşag

MOTIVAȚIE

La urne nu vom fi în stare
Schimbări în țară a zidi;
Ne ducem totuşi la votare,
C-aleşi mai proşti nu vom găsi!

Dan Căpruciu

VOTAȚI STÂNGA!!!

Starea țării-i explozivă,
De-aia sfatul meu e dur:
Singura alternativă
Este stânga… împrejur!

Sorin Olariu

CONTROVERSE POLITICE ÎN FAMILIE

Doar discuții soața vruse,
Dar i-am spus că nu admit,
Fi'ndc-avem vederi opuse:
Ea-i mioapă, eu presbit!

Mihai Haivas

DE ZIUA NAȚIONALĂ

Guvernul scoase, la paradă,
Rachete, tancuri şi soldați,
Iar lumea a ieşit în stradă,
C-au dat fasole cu cârnați.

Ion Micuț

ROMÂNUL LA URNE

Credul, naiv, uituc de tot,
O să se ducă iar la vot
Şi va alege, cu folos,
Exact pe dos!

Gabriela-Genţiana Groza

ÎN PARLAMENT

În Parlamentul ce trudeşte
Să țină Țara pe picioare,
Simt că nea Nicu mai trăieşte
Câte puțin, în fiecare.

Constantin Mîndruță

REFORMA DIN SĂNĂTATE NU DĂ REZULTATELE SCONTATE

Motivul e uşor de înțeles:
Pe demnitarii noştri, din păcate,
Poporul nu i-a întrebat mai des
...de sănătate.

Ştefan-Cornel Rodean

UNUI PARLAMENTAR... RECALCITRANT

Prins, pe țărm, de-o amintire,
Cum isca, în plen, scandaluri,
Zise, plin de mulțumire:
– Nu doar marea face valuri!

Zaharia Petrache

ENERVARE

Pe veşnicii contestatari,
Problema care-i enervează
Nu e că-s mulți parlamentari,
Ci că prea mult parlamentează!

Laurențiu Ghiță

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 17

STAREA EPIGRAMEI

ANCHETA „EPIGRAMEI“

NICUŞOR CONSTANTINESCU
Clubul Epigramiştilor Bucureşteni
„CINCINAT PAVELESCU“

1. Definiţia epigramei:

E un fel de-nţepătură / Aplicată-n punctul critic, / Altfel spus, acupunctură / Cu efect terapeutic!, sau: *Spus în linii generale, / Epigrama e ca flinta, / Cu efecte neletale / Chiar când nimereşte ţinta*, sau: *Privită-ntr-un anume fel, / O epigramă e un bici, / De ştii ca să pocneşti din el, / În mangafale şi „bibici“!*

2. Statutul literar al epigramei:

Atâta timp cât statutul epigramei este încă destul de controversat, iar specialiştii în domeniu n-au căzut pe deplin de acord dacă epigrama este gen, specie sau subspecie literară, îmi este mai la îndemână să cred că epigrama este o producţie literară de mici dimensiuni, care îşi propune să satirizeze năravurile şi moravurile lumii în care trăim, precum şi unele dintre manifestările reprobabile din mentalitatea şi comportamentul semenilor noştri.

3. Starea epigramei româneşti:

Se poate spune, pe drept cuvânt, că, mai ales în ultimii ani, epigrama a cunoscut şi cunoaşte o evoluţie favorabilă, atât sub aspect cantitativ, cât şi în ceea ce priveşte nivelul calitativ şi aria de răspândire. Antologiile şi culegerile de gen, revistele şi publicaţiile periodice, concursurile şi festivalurile, studiile şi opiniile pertinente ale unor personalităţi marcante în legătură cu statutul şi starea epigramei româneşti, creşterea exigenţei faţă de creaţiile epigramatice, sunt doar câteva dovezi care demonstrează că epigrama se află pe un drum bun şi ascendent.

4. Ce trebuie făcut pentru ca epigrama să fie cunoscută şi apreciată mai bine?

Ar fi benefic dacă mai multe ziare şi reviste, posturi de radio şi televiziune, ar găzdui periodic, în paginile şi emisiunile lor, mai multe producţii umoristice: epigrame, fabule, parodii, foiletoane, poezii, schiţe, proză satirică. S-ar impune o mai mare exigenţă şi o autocenzură mai severă, deoarece unii dintre noi încă mai publicăm epigrame de o calitate îndoielnică, dând prilejul unor detractori, pornind de la exemple particulare, să comenteze nefavorabil epigrama şi să încerce discreditarea ei.

5. Ce părere aveţi despre revista „EPIGRAMA“?

Cred că, de la un număr la altul, revista îşi îmbunătăţeşte calitatea, îşi diversifică conţinutul, devine mai aerisită, are o prezentare mai echilibrată şi o tematică din ce în ce mai variată şi atractivă.

Nu ştiu dacă e posibil ca revista să apară într-un tiraj mai mare şi, prin mijloacele de difuzare a presei, să poată fi găsită la chioşcurile de ziare din Capitală şi din alte mari oraşe şi, în special, în gări.

Din Israel ne soseşte vestea, de tot tristă, a încetării din viaţă, la 2 noiembrie a.c. a venerabilului critic literar IOSEF-EUGEN CAMPUS (n. 1915). Distinsul membru al Asociaţiei Scriitorilor de Limbă Română din Ţara Sfântă era decanul de vârstă al scriitorilor şi criticilor literari din cele două ţări. Ilustrul dispărut a fost şi colaboratorul revistei noastre, semnând un remarcabil eseu în nr. 45, din septembrie 2008, pag. 26–27. Literatura de limbă română înregistrează încă o pierdere care se adaugă celor care au îndoliat-o profund în ultima vreme.

Amintirea acestei personalităţi marcante a scrisului românesc va rămâne veşnic vie în memoria celor care i-au cunoscut şi preţuit valoarea şi ţinuta morală exemplară!

George CORBU

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 18

CONCURS

REZULTATELE
CONCURSULUI DE REPLICI (COMENTARII) EPIGRAMATICE

Epigrama comentată a fost:

MINCIUNA ARE PICIOARE SCURTE

Priveam adesea cu stupoare:
Iluziile sunt deşarte…
Deşi e scurtă de picioare,
La noi e-ajunsă prea departe.
Cornelius Enescu

Ca să spunem adevărul, ar însemna să ieşim din temă. Ca să mințim, nu e frumos.

Aşa că anunțăm pur şi simplu că cea mai mincinoasă epigramă a fost a domnului AUREL BAICAN, care a extras chintesența minciunii româneşti:

MINCIUNA ROMÂNEASCĂ

Cătând minciuna la izvoare,
Găseşti pe doi români aparte:
Un şef ce minte până moare
Şi-un tont ce crede pân' la moarte.

În clasamentul adevărului, au mai punctat:

* * *

Constat adesea, cu stupoare,
Că-n țara noastră de pripas,
Minciuna-i scurtă la picioare,
Iar mincinoşii-s „lungi" la nas.
Ionel Iacob-Bencei

ILUZII

Se amăgesc întruna unii,
Sperând să scape de angoase
Şi spun: „Picioarele minciunii
Sunt scurte...". Da, dar viguroase!
Dan-T

RĂSPUNSUL MINCIUNII LA TEMA DATĂ

Mai bine scurtă în picioare,
Să port pe veci ăst' handicap,
Decât ca adevărul care
Adesea e scurtat... de cap!
Ioan Lazăr

EXPLICAȚIE

Minciuna, scurtă de picioare,
Departe e la noi ajunsă,
Căci, dacă-n mersul său apare
Un scârțâit, pe loc e unsă.
Mihai Haivas

* * *

Nu sunt rebel de felul meu,
Dar îmi permit o constatare:
Minciuna, dacă-i prinsă greu,
E semn că-i lungă de picioare!
Nicuşor Constantinescu

SUSȚINERE

Şi minciunile crezute,
Cu picioare mititele
N-ar fugi atât de iute,
Dacă n-ar avea... proptele !
Eugen Pop

MINCIUNA ARE PICIOARE SCURTE

Minciuna, ştie fiecare,
Că-i tare scurtă în picioare,
Dar zburdă-atâta prin norod,
De parc-ar fi… miriapod!
Sorin Olariu

PARTICULARITATE

Minciuna-i vrednică, sprințară –
Şi nu spun vorbe în răspăr –
E iute de picior, chiar zboară,
C-a înghițit mult adevăr.
Vasile Larco

PĂRERE

Eu cred că azi, de dragul poantei,
N-ai sta păcatele să-i numeri,
De îi creşteau, precum amantei,
Picioarele direct din umeri!
Ion Diviza

Trupa mincinoşilor este completată de: *Constantin Cristian, Nicolae Precupeţu, Dan Teodor Dănilă, Ion Romanescu, Toader Buhăescu, Ioan Crăciun-Petrişan, Mircea Micle, Janet Nică, Petru Miloş, Dan Căpruciu, Ioan Fârte, Cătălina Orşivschi.*

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 19

HOMO EPIGRAMATICUS

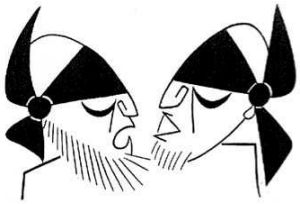

NOI SĂ FIM SĂNĂTOȘI

ROMÂNII SUB ZERO GRADE
Când sub zero gerul vine,
De-ți îngheață limba-n gură,
Se lipsesc de aspirine,
Vor din plin... temperatură.
Constantin Cristian

IDILĂ LA SPITAL
Ea, cea mai sexy asistentă,
Cu mine-i permanent atentă
Şi ieri mereu m-a urmărit,
Să vadă... dacă n-am murit.
Dan Teodor Dănilă

BLESTEM
Nici preoții nu țin cu noi,
Când ne tot spun să luăm aminte,
Mai mult la viața de apoi,
Decât la cea de dinainte.
George Corbu

EVOLUȚIE
O duc cu mult mai bine ca-n trecut,
Acestei stări de fapt dețin controlul
Şi pot să dovedesc că mi-au crescut:
Şi glicemia, şi colesterolul!
Mihai Moleşag

ÎN ACEEAŞI MATERNITATE
O imensă bucurie
L-a cuprins pe mândrul tată
A cinci gemeni deodată…
Doi sunt chiar de la soție.
Dan Norea

LA PSIHIATRIE
Domnu doctor, mă detest,
Cred ca am făcut incest,
Că m-am încurcat pe sală
Cu o soră medicală.
Ioan Farcaş

CONTRADICȚIE ÎN TERMENI
Un trepăduş patriarhal
Anunță, cu un glas smerit:
„Preafericitu-i la spital“!
…Atunci de ce-i preafericit?
Eugen Ilişiu

REZULTATELE ACTUALEI REFORME SANITARE
Ne pleacă medicii „pe-afară”,
La trai mai bun având pretenții,
Dar mult mai grav e că, în țară,
Treptat, se duc şi pacienții...
Ştefan-Cornel Rodean

PRICOPSEALĂ
Românul, veşnic mucalit,
Nu ştie ce-i îngrijorarea,
De mari pericole-i ferit,
Cum e de pildă, bunăstarea!
Dan Căpruciu

N-AI GRIJĂ!
Când bolile te împresoară,
Iar dinții întăresc năpasta,
Dentista – nervii ți-i omoară.
De rest, se va-ngriji nevasta.
Florian Abel

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 20

RADIOGRAFII LITERARE

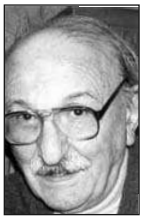

Protocoalele nescrise ale epigramei (II)

Nicolae-Paul Mihail (Nicomah)

Oricât ne-am strădui noi să cădem de acord cu noile exigenţe şi implementări ale literaturii versificate cerute de noile curente post sau ultramoderniste, rămânem totuşi cu impresia că, mai ales în domeniul epigramei, cam mulţi critici improvizaţi îşi dau cu presupusul, ambiţionând să-şi impună cu orice preţ propriile gusturi şi fantezii artistice. Noi vom propune aici o imagine mai puţin restrictivă şi mai apropiată de aşteptările cititorilor şi ale producătorilor înşişi.

Pentru cei care au „ureche muzicală“: epigrama, departe de a fi un fel de rudă săracă a literaturii contemporane sau un gen pe cale de dispariţie, este, dimpotrivă, un remarcabil produs al minţii omeneşti la care concură o serie întreagă de aptitudini: în primul rând talentul şi inspiraţia (*„du ciel influence secrète*“), inteligenţa, vigilenţa şi spiritul de observaţie, umorul şi sensibilitatea, precum şi ironia şi critica, binişor temperate de firea de samaritean milostiv a românului. Să ne punem pălăriile în cap pentru a putea să ni le scoatem în faţa acestei veritabile scânteieri a spiritului care este epigrama! Nu e însă mai puţin adevărat că, din cauza scurtimii ei, mulţi neofiţi îşi închipuie că e o treabă uşoară pe care o poate face oricine şi hop! îi vezi şi pe dumnealor trăgând la rame pentru a cuceri mai uşor titlul de artist şi scriitor multilateral dezvoltat. E dreptul lor să încerce, căci poţi iubi muzica, de exemplu, fără să ai cine ştie ce ureche muzicală. Trebuie să avem şi noi faliţii noştri şi un lucru mic poate fi băgat mai uşor în buzunar, mai ales de amatorii de resturi proaspete.

Generalizând în continuare, pentru o clipă, la eterna discuţie, dacă epigrama e gen sau specie, răspunsul este: nu are importanţă; în practică, cele două categorii sunt confundate, este gen faţă de categoria inferioară şi specie faţă de cea superioară. Concluzia nu sporeşte cu nimic valoarea în sine a produsului artistic. Oricât am bate apa-n piuă cu această problemă, nu va ieşi smântână sau frişcă!

Cu toate reproşurile noastre, la ora asta, în breaslă, dominantă este moda formalistă, tehnicistă, mecanicistă, mai uşor de cuantificat. Situaţia se explică suficient prin faptul că foarte mulţi adepţi sunt persoane de o înaltă calificare tehnică, aşa cum am arătat la începutul discuţiei noastre. E mai uşor să numeri decât să cântăreşti valori eterice („parfum, culoare, sunet, se-ngână şi-şi răspund“). Oricine poate spune: aici îţi lipseşte un iamb, sau vezi că **und** nu rimează cu **înd**, nici **ind** cu **int**. Şi aşa mai departe! Nu ne ridicăm aici împotriva perfecţiunii formale, dar am dori ca aceste baremuri să fie nişte pârghii pentru stimularea calităţii, nu nişte obstacole în faţa creaţiei.

Fără-ndoială că la judecata de apoi a epigramei, se ia în consideraţie şi calitatea poantei şi capacitatea ei de a stârni râsul, dar cad în planul al doilea sau sunt complet neglijate: înălţimea cugetării, frumuseţea exprimării, ingeniozitatea loviturilor de teatru, armonia dintre premisă şi concluzie, sensibilitatea sau încărcătura lirică, atingerea ţintei propuse, dar cu tendinţe de generalizare. Şi lista poate fi continuată… Totodată se recomandă respingerea oricărei tendinţe moralizatoare evidente, incriminările partizanale vituperante, formulările triviale şi insultătoare, oportunismul libidinos şi lacrimogen, aproape obscene, aşa cum apare în multe madrigale bezanculiste.

Orice autor, când intră în arenă cu o epigramă proaspătă, vrea să fie apreciat de nişte confraţi avizaţi, nu de esteţi de circumstanţă. Reperele formale sunt necesare pentru corecta ghidare a fluxului artistic şi aici să-l pomenim pe La Bruyère care spunea: „Ca să construieşti o pendulă, nu e suficient să ai geniu, mai trebuie să cunoşti şi meserie“. Da, dar, am completa noi, nu orice lutier este un Stradivarius. Şi poate că nu e de prisos dacă-l citâm aici şi pe Baudelaire, care a fost un analist literar extrem de subtil, care spunea : „Ceea ce nu e deformat în mod imperceptibil pare rece şi lipsit de sensibilitate.“ Dacă ţinem seamă şi de aceste observaţii, nu doar de propriile noastre intuiţii, eterna cruciadă împotriva asonanţelor sau a folosirii unor accente mai puţin ortodoxe ne va părea excesivă şi într-o anumită măsură chiar inutilă.

Este o măsură în toate lucrurile şi de aceea trebuie analizate cu prudenţă derapaje precum: plagiatul şi similititudinea, banalitatea şi discursivitatea, retorica şi limbajul poluant. Poezia rămâne, chiar şi în epigramă, un dialect îngeresc, n-are rost să-l ieftinim cu vorbiri de iarmaroc, cu versificarea unor bancuri, proverbe, ţipurituri sau cu importuri din subculturile mondiale. Să le lăsăm englezilor farmecul limerikului (dacă există), sau japonezilor pe cel al haiku-ului. Noi avem letrismul şi limba spargă şi e mai mult decât suficient.

Epigramiştii respectă normele prozodiei în măsura în care acestea pun în valoare creaţia literară. Mai presus de acestea, se află autonomia spirituală a limbajului, care îşi poate permite să

→

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 21

ESEU

Răspuns surâzător la un chestionar serios

Nu mă pricep să fac teoretizări savante şi mă feresccât pot de scorţoşenii. Îndeobşte, teoretizările presupun o anumită... morgă, o morgă carevasăzică academică, or, dacă vorbim de epigramă, se cheamă că am păşit în Ţara Surâsului.

Dacă epigrama este un gen literar sau o specie e o întrebare, dar răspunsul n-are cum să-i aducă un plus (sau un minus) de valoare. E o specie, nu ştiu dacă „simplă", dar care îşi are autonomia ei. O practică, se înţelege, cei-care-au-umor, nemaivorbind de o înzestrare specifică. O cultivă, poate, şi nemţii, şi scandinavii, dar, îngăduiţi o discriminare, nu e… genul lor. Marţial, ce mai încoace-ncolo, era latin!

La noi, dar nu pe plaiul acela mioritic, e în spiritul naţiei. O formă de (supra)vieţuire. Neam duhliu şi gata oricând să guste o poantă, ironic, fiindcă, aşa e el, dat dracului, săgetând în dreapta, în stânga cu maliţii, ca să vadă ăilalţi cât e dânsul de deştept, românul, plăcându-i jocul de spirit şi joaca de cuvinte, te face erou de epigramă cât ai clipi.

Dacă un catren epigramatic (sintagmă pe care mama, epigramista cu „zâmbete pe şapte coline", Margareta Faifer, o agrea) este „o oglindă a epocii istorice"? Ştiţi ceva? Să fim serioşi, dar nu din cale-afară! Riscăm să cădem dintr-un complex – există un complex al epigramistului dintotdeauna – într-o emfază. O oglinjoară, poate. A unei… epoci… istorice? O-ho-ho! E cam vast şi apoi, rostul boieresc al epigramei este să nu vizez porcărioarele cotidiene, ci metehne dintotdeauna.

Epigramistul, topologic, este un moralist cu ochi acut şi verb cu şfichi, ţintind esenţa şi deformările ei într-o rostire de concizie, care e panaşul genului, oferindu-i şansa încrustării în memorabil. Cine nu ţine minte măcar o şotie în versuri cu tâlc a lui Pastorel, acest elegant cavaler al vorbei de spirit? E adevărat, el este o vedetă şi aşa va şi rămâne, dar mai sunt şi alţii. De la Cincinat până la Petrone… Şi, apropo de Păstorel şi de viabilitatea unor catrene sclipitoare. Nu-mi dau seama câţi mai citesc romanele îmbibate de idilic al fermecătorului, la vremea lui, Ionel Teodoreanu, dar scânteierile umorului lui Păstorel şampanizează şi acum orice petrecere pe care o animă (su)râsul inteligent.

Personaj charismatic, cu un condei subţire, clovn şi spadasin, făcând tumbe de sens şi fandând graţios, epigramistul îşi are locul lui aparte în lumea-celor-care-cuvântă. Există detractori? Or fi, dar teamă mi-e că dramatizăm. Probabil unora, nu că ar fi proşti, dar nu le place epigrama. De ce? Pentru că n-au umor. Asta e toată filosofia.

Florin FAIFER

Urmare din pagina 20

impună unele forme particulare, ţinând seama de „*înveterata consuatudine* şi *opinio necesitatis*".(E ca pe româneşte). În astfel de situaţii, ceea ce este apocrif, devine oportun şi nu mai poate fi contestat decât de dogmatici.

De altfel, misiunea criticului nu este aceea de a inventa infracţiuni, ci de a curăţi exprimarea de zgomote neplăcute, de exprimare mitocănească, de banalitate sau lipsă de har, de snobism sau dispreţ faţă de cititori, de fudulie sau ambiţie prostească. Acei autori de conjunctură care publică capodopere second-hand numai ca să se dea drept poeţi la dumnealor în cartier sau măcar în familie, sunt un mare neajuns pentru întreaga breaslă. Chiar în rândul acestora pot apărea scânteieri accidentale şi pasagere, dar, până la urmă, fiecare pasăre pre limba ei piere. Nu tăiem capul nimănui, căci epigrama nu e un eşafod, ci mai curând un post de prim-ajutor. Şi trebuie să ţinem seama că diverse pocinoguri pot apărea şi la veterani ai geniului cu pieptul plin de decoraţii, întrucât „*Quandoque bonus dormitat Homerus*" (Mai aţipeşte şi Homer câteodată).

În concluzie, să ne orientăm după zicala românească: de toţi să asculţi, numai din minţi să nu-ţi ieşi! Deci să ascultăm ce spun şi aldeMarius Chicoş Rostogan sau domnişoara Cucu, să zâmbim, dacă timpul ne permite, dar să nu uităm, când e vorba de critică literară că, între operaţia pe viu şi autopsie e diferenţă ca de la cer la pământ. Şi, de asemenea, că nimeni nu-şi cumpără vioară ca să bată cuie în perete cu ea!

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 22

COLȚUL SPADASINILOR

Lui PETRE CHIVA-COADĂ care, la 93 de ani, publică al 103-lea volum.

Petre Chiva, din condei,
Ignorând contemporanii,
Scoate tomu-o sută trei
Întrecându-se cu anii.

Constantin Cristian

Confratelui VASILE VOROBEȚ, la recentele apariții tipografice.

Răzeşul nostru, Văsălie,
Om gospodar – de bună seamă –
Pe opt hectare de hârtie
A semănat... o epigramă.

Ionel Iacob-Bencei

Lui VASILE LARCO, pentru placheta-liliput „*CAREUL DE ISPITE*“ (Femeia, Bărbatul, Banul şi Vinul)

Dragă Larco, pasămite,
Din „Careul de ispite“,
După ce-ți trecură anii,
Ai rămas cu una: banii!

Ionel Iacob-Bencei

Lui GHEOGHE ŞCHIOP, la lansarea cărții „*ŞCHIOPĂTĂRI VESELE*“

A lansat-o cu mândrie,
Cartea lui de nota zece,
Dar la şchiopătări, se ştie,
Sigur Mihu îl întrece!

Nicolae Mihu

Celor cuprinşi în volumul „*UMOR RURAL*“, autori N. VASILE şi E. IANUŞ

Umorişti de-o spiță rară,
Cred c-au înțeles şi tâmpii,
Că s-au stabilit la țară,
*Că **aici** pot bate... câmpii!*

Nicolae Mihu

Lui GHEORGHE ŞCHIOP, la volumul „*ŞCHIOPĂTĂRI VESELE*“

Plin de vervă şi umor,
Versul său ne delectează
Şi defel nu şchiopătează;
Cred că-i scris cu alt picior.

Ion Diviza

Lui MIHAI SĂLCUȚAN, la volumul „*ZBOR CU PARAPOANTA*“

ParapOanta zburătoare,
De-ți va fi cu ghinion,
Nu te teme, ai salvare...
Te iau, neică, în balon!

Ion Diviza

„*GORJUL ÎN PATRU... RÂNDURI*“ – GRIG M. DOBREANU

Citind „Gorju-n patru rânduri“
Am căzut un pic pe gânduri,
Căci nu seamănă defel,
Cartea e subțire. El...

Dan Norea

Epigramistului ŞTEFAN-CORNEL RODEAN, autorul volumului „*DAȚI-MI VOIE!*“

Mai de voie, de nevoie,
Autorul, desluşit,
*Ne imploră să-i **dăm voie...***
Şi se vede ce-a ieşit!

Nicolae Căruceru

D-lui ŞTEFAN-CORNEL RODEAN, autorul volumului de epigrame „*DAȚI-MI VOIE!*“

Mi-am procurat, mai anevoie,
Un tom – sperând să mă amuze –
În care tipu-şi cere voie...
Eu cred că vrea să-şi ceară scuze!

Dan-T

Scriitorului VASILE LARCO, autorul volumului „*CIRCUL FĂRĂ CUPOLĂ*“, introdus în librării.

„Circul...“ tău, cu „locuri“ goale,
Nici măcar, cupolă n-are;
Şi atunci, deranju-i mare
Să mai ceri pe el parale!

Mihai Haivas

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 23

MEDALION

Constantin Moldovan

CU SAPA
Muncii nu îi duce dorul,
Stă la crâşmă şi bea vin,
Nu şi-a mai săpat ogorul,
Dar îl „sapă“ pe... vecin!

ONOR
Când s-a prăpădit maiorul,
Subalternii – aiuriți –
Au venit să-i dea onorul,
Salutând cu „Să trăiți“!

SOŢUL ÎNŞELAT
S-a întors din deplasare,
Iar amantul – speriat –
Zise, implorând iertare:
– Jur... că nu te-am plagiat!

ÎN CĂUTAREA ADEVĂRULUI
A spus odată un latin,
Când se-ntorcea acasă beat,
Că adevăru-i doar în vin...
Şi, Doamne, cât l-am căutat!

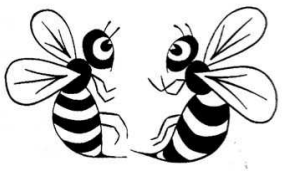

Umor pe strada lui Păstorel **de GHEORGHE BĂLĂCEANU**
Un titlu ademenitor –
Şi nu e de paradă –
Că efectiv găseşti umor...
Pe stradă.
Petru Ioan Gârda

Lui CONSTANTIN TUDORACHE, pentru volumul: *„ACORDURI ŞI RITORNELE“*
În acord de contrabas,
Cu umor şi toate cele,
Iar ne dai cu spray în nas
Şi ne duci... cu ritornele.
Constantin Cristian

D-lui NICOLAE BUNDURI, autorul volumului de epigrame *„SECRETELE UNUI GURĂ-SPARTĂ“*
Un tom meşteşugit cu artă,
Ne spune titlu-n mod concret:
Degeaba-i tipul „Gură Spartă“,
Că tot ce spune e... secret!
Dan-T

D-lui GEORGE ZARAFU, autorul cărții *„LUMEA PRIN CARE AM TRECUT“*
Fiindcă nu mă țin de glume,
Îți zic, Maestre, cu temei:
– Mai bine c-ai trecut prin lume
Şi n-ai rămas în gura ei!
Laurențiu Ghiță

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 24

CONTRIBUȚII

Marin Sorescu epigramistul

de George Sorescu

Poet, prozator, eseist, critic şi istoric literar, dramaturg, grafician şi pictor, epigramist, Marin Sorescu, prin propria-i operă, lasă încă loc deschis unor exegeze de profil. Apreciat de criticii literari din țară (G. Călinescu, Eugen Simion, Edgar Papu, Dumitru Micu, Zoe Dumitrescu-Buşulenga ş.a.) şi din afară, membru a patru academii occidentale şi al Academiei Române, posesor al mai multor premii literare, el poate fi regăsit în multe arii ale culturii. Era stăpânit de un *daimon* aparte, în accepție socratică, un spirit creator, stăpânind mai toate codurile poetice (de la Aristotel până în zilele noastre).

Epigramele lui Marin Sorescu ocupă un loc vizibil în cadrul preocupărilor lui literare, încă din perioada studiilor gimnaziale, liceale şi universitare. Rămase în arhiva noastră (parodii, fabule, epigrame) doar câteva publicate de autor, sunt mărturii ale unei ucenicii estetice, la nivelul unor specii şi genuri literare de profil clasic.

Până în 1964, an marcând apariția primului volum de parodii (*Singur printre poeți*), putem vorbi de un neoclasicism în scrierile lui Marin Sorescu (cultiva metrica şi prozodia clasică, versul izometric (cu rimă); versul eterometric, liber, fără rimă, în faza a doua a activității sale.

Epigrama, apărută „în epoca elenistică şi în cea romană (sec. IV î.e.n.– sec. I e.n.; sec. V–VI e.n.; sec VI–XV perioada bizantină)“ [1], ocupă treptat spații vizibile în literatura europeană. În țara noastră, ea se impune în perioada interbelică. Creațiile unor epigramişti români, contemporani, nu pot fi ignorate.

În anii studiilor universitare, pasiunea poetului pentru această specie va fi mărturisită în corespondența cu G. Sorescu: „De câtva timp, îi mărturisea el, mă exersez într-o specie de poezie, mai puțin utilizată astăzi“ (4 martie 1957). „Îmi place pentru că e mică şi îndesată.“. Tot în această perioadă, publică epigrame în „FLACĂRA IAŞIULUI“, „VIAȚA STUDENȚEASCĂ“, „MAGAZIN“, „STEAUA“, şi în „LUCEAFĂRUL“. Caietul cu fondul de bază al epigramelor – intitulat SĂGEȚI POSTUME (rămas în custodia noastră) a fost publicat de noi, în 2002, la Editura Muzeului Literaturii Române.

Considerăm că ele, epigramele lui Marin Sorescu, vizează o pasiune înnăscută – *poeta nascitur* – „Am descoperit că pot face epigrame într-o duminică, stând în pat. Le scriu în tramvai, la cantină, în clasă, mai ales la cererea colegilor“ (îi scria tot lui G. Sorescu).

Un spirit aparte de observație, o înclinație către satiră venită, cred, din familie – prin bunica dinspre tată a poetului. Replici la obiect, o anumită artă a concentrării esențelor la nivel metaforic. Tipologii în succesiuni de portrete, derulate scenic, finalul fiecărei epigrame, cuprinzând ideea întregii satire. Volumul vizează întregul „univers“ studențesc: succed scriitori (câțiva), reviste literare, evenimente etc. (una dedicată chiar lui G. Sorescu, cititor statornic în bibliotecă).

Fireşte că, intuindu-i vocația nativă şi fiindu-i interlocutor îndelung în sfera ideilor, fără să-i revendicăm ceva, aceste glume, concentrate în înțepături cu iz satiric, nu ne deranjau niciodată.

În esență, epigrama, se ştie, presupune erudiție şi intuirea esențelor, cu o vizibilă notă critică, picurate în versuri, nu lipsite de subtile ironii.

În volumul SĂGEȚI POSTUME, inedit, Marin Sorescu răspunde acestor exigențe estetice. Cuprinzând epigrame, fabule, parodii şi câteva proze scurte, volumul amintit propune, parțial, – *ab initio* – o primă imagine rotunjită tulburător în exegezele de mai târziu.

[1] V. Maria Marinescu Himu, Adelina Piatkowski, Istoria literaturii eline, Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1972

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 25

LECȚIA DE EPIGRAMĂ

Prozodia epigramei. Ritmul (II)

Dr. Elis Râpeanu

(continuare din numărul trecut)

Spuneam, în prima parte a acestui articol, că e foarte important să învățăm să scandăm, pronunțând mai apăsat sau cu o voce mai înaltă silaba accentuată. Şi dacă accentul prozodic coincide cu accentul firesc al cuvintelor, versul este reuşit. E bine să reamintim că, în cuvintele mai lungi, accentul principal este anticipat de accente secundare, aranjate din două în două silabe (**in-tEr-na-ţI-o-nA-lă**). Înțelegem, din cele de mai sus, că nu pot sta alături două silabe accentuate (**un co-vOr rO-şu**) şi nici două silabe neaccentuate (**pleA-că e-lE-vii**)... Cu insistență, ritmul se poate repara: **co-vO-rul rO-şu**, **pleA-că Azi e-lE-vii**. Numai lucrând pe text, rotind cuvintele, schimbându-le numărul, articolul, genul, timpul – după caz – , inversându-le, înlocuindu-le cu sinonime mai lungi sau mai scurte, autorul va scoate versul la lumină. Şi nu e de mirare ca, tot rotind şi cizelând materialul lexical, să apară o idee nouă, mai pregnantă, care să servească maieuticii poantei.

O silabă în plus sau în minus poate să deregleze ritmul, compromițând întregul catren. Pentru reducerea numărului de silabe, de mare ajutor este pronunțarea legată a unor cuvinte, în lanț de câte două, chiar trei sau patru (**se-nălțară-n slăvi**, **c-un**, **dup-o**, **fără-alergătură** etc.). Pentru a reduce o silabă, unii autori comit sinereze (pronunță împreună vocalele care sunt în hiat, deşi se pronunță separat): **pen-sio-nar**, **so-cie-ta-te**, **vis-tie-ri-e, pian**, **fiind-că** etc. Pentru a câştiga o silabă, unii recurg la diareze (opusul sinerezei! Pronunță separat două vocale care, normal, se pronunță împreună, în diftong): **vi-a-ța**, **tro-tu-a-rul**, **Ca-ra-gi-a-le**. Alți autori păstrează, în mod artificial, deci contrar vorbirii firești, pronumele cu **î** protetic, ca şi cum ar fi în poziție independentă: **îmi**, **îți**, **îşi**, **îl**. Deci, sunt nefirești în curgerea limbii române, mai ales că epigrama are o notă de oralitate, alăturări ca: **să îl** (**să-l**), **să îi** (**să-i**), **nu îşi** (**nu-şi**) etc.

Pentru câştigarea unei silabe, se poate schimba forma gramaticală sau se poate recurge la un cuvânt monosilabic, se poate introduce, de asemenea, un alt cuvânt monosilabic: **cam**, **chiar**, **prea**, **mult**, **iar**, **deci**, **azi**, **ieri**, **net**, **bun**, **nou** etc. N-ar fi rău ca fiecare autor să-şi facă o listă de cuvinte monosilabice, pe categorii gramaticale. Poate e mai greu, dar nu imposibil, să reduci o silabă şi, de multe ori, pentru acea silabă în plus la începutul versului, trebuie să schimbi ritmul întregului catren. Pentru că, să nu uităm, toate versurile catrenului au acelaşi ritm – fie trohaic, fie iambic – aceste ritmuri nu pot alterna, cu motivația că au aceaşi rimă. Vom lua ca exemplu următorul catren, care n-are pretenții de epigramă:

Când noul an a poposit,	-iamb
Ne-a adus şi o surpriză	-troheu
Că, iată, vremea a sosit	-iamb
Să ieşim şi noi din criză.	-troheu

Într-un asemenea caz, ca să reparăm versurile, ori adoptăm ritmul iambic adăugând o silabă neaccentuată la începutul versurilor 2 şi 4, ori pe cel trohaic, reducând o silabă la versurile 1 şi 3:

Când noul an a poposit,
Ne-aduse-n țară o surpriză
Că, iată, vremea a sosit
Să mai ieşim şi noi din criză.
(Ca astăzi să ieşim din criză.)

Noul an a poposit
Şi ne-aduse o surpriză:
Iată, vremea a venit
Să ieşim şi noi din criză.

Continuare în pagina 29

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 26

CONCURS

TOP EPIGRAMA

S-a încheiat o nouă ediție a TOP E. Am putea spune ultima în această formă.

Câteva concluzii:

A scăzut gradul de implicare, reflectat în numărul mai mic de participanți. Au existat cluburi care, de fapt, se confundă cu o singură persoană. Tot respectul şi aprecierea pentru vitalitatea acestor visători, care se încăpățânează să ducă mai departe o făclie tot mai pâlpâitoare! Aici, însă, e vorba de activitatea confreriei. Dacă vorbim în termeni matematici, un cerc e determinat de minim trei puncte. Dacă avem numai unul… unde e cercul?

Câştigător la potou – de ce nu e o surpriză? – cenaclul ieşean, sau, mă rog, ce se mai înțelege din el, pentru că, oricum s-ar prezenta, acolo e un mănunchi solid de epigramişti, care oricând poate da un trio de epigrame de clasă.

Urmează un grup compact de asociații, care de fapt, se bazează pe unul-doi epigramişti de forță, începând cu Clubul din Vaslui, care, de fapt, înseamnă Ioan Toderaşcu, apoi cu gruparea de peste Prut, care se bazează, evident, pe greii Diviza şi Bâlici. O oarecare emulație pare să fi pornit pe malul mării, unde lui Dan Norea i se mai adaugă un Țucă, un Ruse, un Gagniuc.

Mai departe, destul de confuz, de greu. Deşi semnele sunt promițătoare: la Craiova, la Cluj-Napoca, la Sibiu, la Galați, la Baia Mare, sunt colective masive, care au resurse. Tot în top au mai intrat şi Timişoara (dar aici, la umbra lui Ionel Iacob Bencei, mai greu să apară un altoi viguros – în paranteză, dl. Bencei păcătuieşte aruncând în jocul epigramei pasiunile sale politice, trecând un pic granița), apoi Tulcea, Buzăul, Ploieştiul, Caransebeşul. Cam datori au rămas braşovenii, slătinenii, bucureştenii şi gorjenii (prea dependenți de piftiile lui Marinică Dobreanu!).

Cenaclul Umoriştilor Tulceni „HAZ“ – Tulcea (CUTH) – 8 puncte

Pâine şi circ

În arealul carpatin
Ies adevăruri la lumină:
Cu cât e **circul** mai deplin,
Cu-atât e **pâinea** mai puțină.

Stanislav Popescu

Clubul Umoriştilor Constănțeni Constanța, (CUC) – 7 puncte

Armata modernă

S-au dat cazărmile uitării,
Soldați nu sunt, nici caporali,
În schimb avem, ca oaste-a țării,
Brigăzi întregi de generali.

Ion Ruse

Academia Liberă „Păstorel“ Iaşi (ALPI) – 7 puncte

Decrepitudine

Azi, când mă-ndrept spre apogeu
Şi la efort fac fețe-fețe,
Picioarele le mişc cu greu,
Dar ochii fug ca-n tinerețe.

George Petrone

Clubul Epigramiştilor „Cincinat Pavelescu“, Bucureşti (CEPB) – 7 puncte

Asemănare

E țara un autobuz
Cam rablagit şi scos din uz,
În veci nu va accelera,
Dar tot mereu ne va taxa!.

Laurențiu Orășanu

Clubul Epigramiştilor Braşoveni – Braşov (CEB) – 7 puncte

„Încolțitul“

E înțelept cu multă minte
Țiganul cu mai mulți copii:
Cedează... „dinte pentru dinte“
Şi un rinichi pe zece mii!

Nicolae Bunduri

Clubul Umoristic „Hohote“ – Tg. Jiu (CUHJ) – 7 puncte

Amor ratat

În brațele-ți divine,
Când sunt la pieptul tău,
Mă simt atât de bine,
Că,... mi se face rău!

Grig Tunşanu

Clubul umoriştilor „Paşaport de oltean“ – Slatina (CUS) – 7 puncte

Unui învățător care e şi grădinar

Un bărbat ca el, mai rar,
Căci, muncind mereu cu spor,
La copii e grădinar,
La legume-nvățător.

Nicolae Topor

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 27

CONCURS

Clubul Umoriştilor „Valentin Silvestru“ Vaslui (CUSV) – 7 puncte

Privind în stânga Nistrului

Înjur, în timp ce plâng,
Politica (nătânga!);
Mi-e dor de malul stâng,
Dar vreau să uit de stânga...

Ioan Toderaşcu

Clubul Umoriştilor „Verva“ – Galaţi (CUVG) – 7 puncte

Apropo de referendum

Aşa precum e şi firesc,
Democraţia noastră are
Ceva specific românesc:
Câştigi prin... neparticipare!

Ion Moraru

Cenaclul Epigramiştilor Olteni Craiova (CEOC) – 7 puncte

În noaptea nunţii s-a furat mireasa

A aruncat atunci cu bani
În tinerii ce i-au furat-o,
Dar, după douăzeci de ani,
Regretă că nu le-a lăsat-o.

Laurian Ionică

Asociaţia Epigramiştilor din Moldova Chişinău (AEM) – 7 puncte

Replica… de apoi

Un fotbalist în rai a poposit,
Iar Sfântu' Petru, hotărându-i soarta,
Se arătă un pic nedumerit:
– Dar cum ai nimerit, creştine, POARTA?!

Ion Diviza

Clubul Epigramiştilor Ploieşteni „I. Ionescu Quintus“, Ploieşti (CEPIIQ) – 7 puncte

Ginerele la priveghiul soacrei

Privind la dânsa cu mirare,
O întrebare nu-i dă pace:
Să fie ea, ori i se pare?
Că prea de-atâta vreme tace!

Ştefan Al Saşa

Clubul Umoriştilor Vâlceni, Râmnicu-Vâlcea, (CUV) – 7 puncte

Monstrul fiscal

Aş mai umbla, de sărbători,
Cu cetele de urători,
Dar vine fiscul şi mă prinde
Şi-mi pune taxă pe colinde.

Ion Micuţ

Clubul Epigramiştilor Clujeni – „Satiricon“, (CECSC) – 7 puncte

Editorii mei

Am pus pariu cu ei că sunt atât
De renumit epigramist, încât,
Vor vinde tot, de-mi publică grupajul...
Şi-a trebuit să cumpăr tot tirajul.

Mihai Teognoste

Clubul „Ag pe rime“ – Piteşti (CAP) – 6 puncte

Acţionar

Pacienţii n-au habar,
Din nefericire,
Doctoru-i acţionar
La trei cimitire!

Constantin Mîndruţă

Cenaclul de Epigramă „APOSTROF“, Caransebeş (CEAC) – 6 puncte

Toamna

Anotimp cu ploi neroade
Şi cu frunze de aramă,
Tu aduci pe câmpuri roade
Şi pe soţul de la cramă!

Nicolae Nicolae

Clubul Epigramiştilor „Spinul“, Baia Mare (CESB) – 6 puncte

La târg

Să tai o pădure
Îţi cumperi secure,
Să-nvingi un popor...
Doar cozi... de topor!

Maria Berciu

Clubul Umoriştilor „Nicolaus Olahus“ Sibiu (CUOS) – 6 puncte

Iarnă dură

Gerul a-ntrecut măsura,
Dar eu nici nu-l simt măcar,
Că pân' ce primesc factura
O să stau mai mult pe jar!

Nicolae Mihu

Cenaclul Umoriştilor „Nicolae Grigore Mihăescu-Nigrim“ Buzău, (CUCB) – 6 puncte

Bârfa lumii la naştere

Pe lângă pruncul nou născut,
Ce-i fără păr şi fără dinţi
Au dat verdictul la minut:
E plagiat după părinţi!

Mihai Sălcuţan

Cenaclul de Satiră şi Umor „Ridendo“ Timişoara (CSURT) – 6 puncte

Fenomen paranormal la români

S-a stârnit în ţară hula
De la Cornu la Carei,
Că s-a re-ncarnat Dracula...
În Monica Macovei.

Ionel Iacob-Bencei

Asta a fost anul acesta. Să sperăm că, sub noua formă propusă, TOP E va deveni la anul trambulină pentru cât mai mulţi epigramişti şi cluburi.

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 28

ISTORIE LITERARĂ

Cu Tudor Măinescu la... o picătură de parfum

DUMITRU BOTAR

Nimeni nu bănuia, nici măcar autorul, că volumul său de debut, O PICĂTURĂ DE PARFUM, Ed. Cartea Românească, Buc, 1929, îi va aduce o mare celebritate, declanşând totodată un veritabil duel epigramatic, cu mulți dintre confrații săi, care nu au încetat să-l „mângâie", în unele situații destul de consistent. Doar Tudor Arghezi (Ramuri, nr. 10–11/1929) nu a polemizat cu el, îndemnându-l să continue, apreciind că acest debut „trebuie dat prieteneşte în vileag", apoi a urmat un potop de săgeți mai mult sau mai puțin usturătoare, al căror numitor comun a fost, totuşi, recunoaşterea valorii acestui volum. Chiar un concitadin din Caracal, epigramistul Nellu Cristescu (1912–1994), prieten apropiat, deschide seria „loviturilor" colegiale, scriind acest frumos catren, rămas totuşi fără replică: *„O picătură de parfum" / Ceru-i cândva,-ntr-o librărie. / Însă librarul: „Peste drum" – / Mi-a spus. – „Găsiți la drogherie!*"

Picătura de parfum nu i-a fost indiferentă nici marelui comic Constantin Tănase, care atacă fără milă: „*O picătură de parfum –? / Dar nu miroase nicidecum. / De ce parfumul e absent? / Ascunde el, vorba «talent»"?*

Răspunsul lui Tudor Măinescu este de mare efect, punct ochit, punct lovit: *Tu n-ai de ce, biet istrion, / Că nu miroase, să te miri, / Căci „picătura de parfum" / E pentru nasuri mai subțiri.*

Nici actorul Ion Manu (1891–1968), de la Teatrul Național Bucureşti, un bun amic al poetului nu rămâne indiferent, din floretele lor reieşind unul din cele mai frumoase dueluri epigramatice, pe care-l redăm pentru ineditul şi farmecul lui. El a fost consemnat şi în revista PIERDE VARĂ, care a apărut în perioada interbelică.

ION MANU
O picătură de parfum
A fost atât de concentrată,
Încât, din rafturi, nici acum
Nu poate fi evaporată.

TUDOR MĂINESCU
Te uiți pe sus, la rafturi, dragul meu.
Acolo crezi că-i slava şi mândria.
Suprema ta instanță, cred şi eu,
Prietene actor... e galeria.

ION MANU
Ca să scrii la „PIERDE VARĂ".
Te poftisem, eminență,
Căci, c-un lucru vroiam, doară
Să ies eu în evidență.

TUDOR MĂINESCU
Şi de-acolo, fără jenă,
M-ai chemat în ajutor,
Ca să fii, tot ca pe scenă,
Luminat de-un reflector.

Tot picătura de parfum a generat alt schimb de replici cu Aurelian Păunescu (1894–1986), unul din marii noştrii epigramişti, magistrat de profesie ca şi Măinescu şi care atacă la baionetă: *Poetu-n viață-şi făcu drum / „Cu-o picătură de parfum", / Dar toți aşteaptă, magistrate, / O picătură de... dreptate.*

Tudor Măinescu este pe fază, răspunde la fel de acidulat: *O picătură de dreptate / Uşor o capătă oricine / Afară dacă-o cere, poate, / Ferească D-zeu, prin tine*.

Un alt semnal vine de la epigramistul Ioan Popescu-Polyclet (1883–1962), din Oltenia natală: *S-ascunzi mirosul natural / E foarte bine, orişicum, / Că peste vremuri ai turnat / „O picătură de parfum*".

După lectura volumului, un alt confrate oltean, prozatorul Paul Constant (1895–1981), îi adresează două catrene încântătoare, care merită consemnate:

Pe vremurile astea de scumpete,
Când hotărăşti să cumperi un volum,
Nu-l cauți „elegant", nici greu, poete,
Ci s-aibă o cisternă de parfum.

* * *

Volumul, „elegant" şi „prețios",
Maestre, ce să zic, m-a făcut praf.
Eu, unul, mă grăbesc politicos,
Să scriu, să felicit pe tipograf!

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 29

LECȚIA DE EPIGRAMĂ

Urmare din pag 25

Uneori, pentru completarea versului, dar şi pentru rimă, se recurge la cuvinte de umplutură („de serviciu“), care se simt de departe lipite: **fireşte**, **evident**, **de bună seamă**, **bine-nțeles**, **la o adică** sau **la o-adică** (nu: la adică), **zău** etc.

Să nu uităm că trebuie respectate accentele din cuvintele – instrumente gramaticale, articole etc., precum **dU-pă** (nu **du-pĂ**), **fĂ-ră** (nu **fă-rĂ**), **pEn-tru**, **dIn-tre**, **prIn-tre**, **dIn-tr-o**, **dIn-tr-un**, **cĂ-tre**, **prIn-tr-o**, **fi-Ind-că** etc.

Alt lucru important, care merită semnalat, este necesitatea accentuării cuvântului „principal“ (nucleul) în cazul grupurilor bimembre, formate din monosilabice (grupuri nominale, verbale, adverbiale ş.a.): **am fost**, **m-am dus**, **îl văd**, **e bun**, **pe loc**, **în loc**, **la loc**, **pe jos**, **în sus**, **te văd**, **de când**, **un sac**, **cel mic**, **cu cât** etc. Accentuarea elementului secundar, în asemenea grupuri, mai ales la începutul catrenului, deranjează armonia întregului catren. Se recomandă, de asemenea, să se accentueze negația **nu** (**n-**) care marchează sensul mesajului. Ca dovadă că negația atrage accentul este faptul că afirmativul **avem** poate deveni **n-avem** (**N-avem oşti, ...**).

Înțelegem că limba română e generoasă şi oferă multiple posibilități de realizare a unui ritm corect în catren. Există şi cuvinte care, literar sau în limbajul uzual, acceptă variația de accent: **Aripă** şi **arIpă**, **Intim** şi **intIm**, **profEsor** şi **profesOr** etc. **A lua** a ajuns să fie pronunțat şi monosilabic (**am lu-at** şi **am luat...**)

Există şi alte aspecte privind ritmul catrenului, care pot fi discutate, mai ales că sunt strâns legate de celelalte caracteristici prozodice, dar spațiul unui articol de revistă nu ne permite o dezbatere mai largă. Să nu uităm esențialul: ritmul corect este una din condițiile *sine qua non* ale epigramei şi particularitatea care defineşte un catren (epigramatic sau nu). Ne-am permis să facem şi unele sugestii, în convingerea că orice epigramist – mare sau începător – poate învăța sau poate să-şi perfecționeze condeiul.

Urmare din pag. 28

În volumul „Printre epigramişti olteni“, Ed. Scrisul Românesc, Craiova 2008, autor Petre Gigea-Gorun, se află şi o dedicație adresată lui Tudor Măinescu pentru volumul respectiv, semnată de epigramistul Nicolae Brădişteanu (1910–1992):

O picătură de parfum
A pus Măinescu în volum
Şi, pentru asta, eu susțin:
O picătură... e puțin.

L-am cunoscut în ziua de 19 ianuarie 1975, când am fost la el acasă, cu poetul Virgil Carianopol, pentru a obține câteva autografe pe volumele cu care venisem. Era nins de vreme, avea 83 de ani, nu am stat mult, la un semn al lui Carianopol ne-am retras, dar aveam ceea ce doream şi plecam împăcat că-l văzusem, îl ascultasem şi-i vorbisem. Ajuns acasă liniştit şi desigur bucuros pentru reuşita mea, am scris următorul catren:

Poetu-mi oferi acum
„O picătură de parfum“,
Preferam un exemplar
Cu parfum de... Murfatlar.

Consemnez aceste gânduri şi amintiri, în acest an când se împlinesc 120 de ani de la naşterea lui Tudor Măinescu (Caracal, 23 februarie 1892) cu regretul că şi el face parte din galeria scriitorilor şi epigramiştilor răsplătiți pe nedrept cu uitarea. Astăzi tot mai puțini îşi amintesc de acest poet şi epigramist „parfumat“, care, la vremea lui, s-a poziționat cu succes în viața noastră literară, cu mari succese de librărie, iar ca om era deosebit de modest, aşa cum se autodefinea în acest catren superb:

Puțin voios, puțin mâhnit,
Puțin temut, puțin iubit,
Puțin poet, puțin artist
Şi chiar... puțin epigramist.

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 30

HOMO EPIGRAMATICUS

ĂȘTIA SUNTEM!!

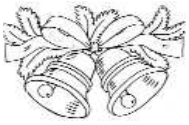

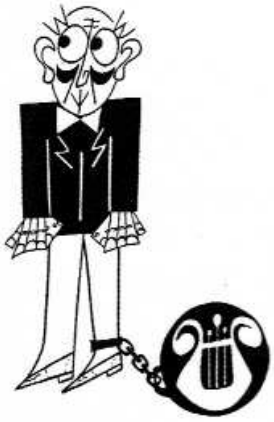

ARTA PRIVATIZĂRII
Nişte escroci ieri mi-au vândut
Un scump tablou contrafăcut,
Dar cum să nu mă râd de ei,
Că falşi erau şi banii mei?!
Emil Ianuş

UNOR ORGANIZATORI DE FESTIVALURI DE UMOR
În ţara noastră plină de „minuni“,
Când zâmbetu-i păcat cumplit şi basta,
Se mai găsesc şi unii oameni buni,
Ce mai oferă premii pentru asta.
Constantin Cristian

VATICANUL VĂZUT DIN VÂRFUL BAZILICII SAN PIETRO
Vezi, în ţările normale,
Patru puncte cardinale;
Doar aici, originali,
Punctele sunt cardinali.
Dan Norea

DESPRE PRIVATIZARE
Nu ştiu dacă fi-va bine,
Cum se va concretiza,
Dar, la anul care vine,
Pielea ne-or privatiza.
Nicolae David

IDEALUL MEU
Mă expun mai mult la soare,
Fac apoi înot în mare,
Că doresc şi eu, ca omul,
Să mă colorez ca... rromul.
Maria Berciu

LAUREATUL
A ieşit în evidenţă
Şi şi-a ridicat cu sete
Diploma de Excelenţă...
Pentru vacsul de pe ghete!
Gheorghe Gh. Popescu

DUPĂ DEFRIŞARE
Copacii toţi au dispărut,
Hârtie ajungând, săracii,
Iar din hârtie s-au făcut
Afişe cu... „Salvaţi copacii!“.
Vali Slavu

* * *
*Împerecheate? **Nota Bene**:*
Deci sunt şi rime lesbiene!
George Corbu

IARBA VERDE (PENTRU UNII)
Au motiv să-şi lase-o urmă
(Fie-n grup sau fie solo),
Ca s-arate că, pe-acolo,
A trecut cândva o turmă.
Miltiade Ionescu

IMPRESII DIN BUCUREŞTI
Oraş balcanic cunoscut
Cu străzi înguste şi mizere,
Din care pleci satisfăcut,
Când iei bilet de-napoiere.
Nicolae Nicolae

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 31

HOMO EPIGRAMATICUS

ĂȘTIA SUNTEM!!

INOCENȚĂ

Încă nu-şi dă seama
De valoare,
L-ar cuprinde teama
Că o are.

Nicolae Căruceru

TIMPANUL DE LA GUVERN

Eu o simt ca pe-o insultă
Preferința lui spre-absurd:
Telefonul mi-l ascultă,
Dar când strig la greve-i surd.

Aurel Buzgău

OFERTĂ LA PACHET

La praznice e lume berechet,
Mânată de imbolduri ancestrale:
Ofertă gratuită, la pachet,
Iertare de păcate... şi sarmale!

Eugen Ilişiu

AUTOBIOGRAFIE

Hoinărind pe-a vieții cale,
Mult prea scurtă din păcate,
Sunt un pumn de chimicale
Electromagnetizate!

Ioan Prodan

SENTIMENTALĂ

Am plâns cu lacrimă curată,
Când a dat soacra în primire
Şi am aflat întâia dată,
Că poți să plângi de fericire.

Dan Teodor Dănilă

TURNĂTORIA LA ROMÂNI

Obiceiul vechi se poartă
Și-altă perspectivă nu e:
Ieri pârau la-Nalta Poartă,
Astăzi toarnă pe la UE!

Gavril Neciu

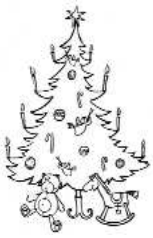

REDUCERI DE PREȚURI LA CARBURANȚI

PETROM ne face un cadou,
Și introduce, cu „arbitri“,
La prețul vechi, un LITRU NOU
De nouă sute... mililitri.

Mihai Haivas

OMUL POTRIVIT LA LOCUL POTRIVIT

De muncă nu-s, că nu-s solid,
Iar școala nu mi-a fost pe plac;
Mă voi înscrie-ntr-un partid,
Că nu știu chiar nimic să fac...

Petru-Ioan Gârda

DURERE

Eram o țară mândră între țări,
Cu împliniri și oameni mioritici,
Dar ajutați din cele patru zări,
Suntem o casă de nebuni politici.

Viorel Cacoveanu

HÂRTIA

Material de compromis –
Iertat îmi fie-acest demers –
Ce unii-l folosesc la scris,
Iar alții numai pentru şters.

Ioan Fârte

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 32

CARUSELUL CU EPIGRAME

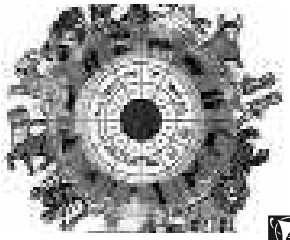

ZODIAC

FIZICĂ ELECTORALĂ
Ți-o spun, în caz că nu știai:
Puterea se măsoară-n cai,
Dar, câteodată, pe la noi,
Se mai măsoară și în boi.
Gavril Moisa – Săgetător

AFIRMAȚIE

Citând din vorbele cu har,
Afirm cu-nverșunare:
Și eu iubesc trădarea, dar
Ador pe trădătoare!
Florian Abel – Săgetător

Unui „Crai“ de la răsărit
Umblând așa, din fată-n fată,
Prin Europa când te plimbi,
Riști mulți copii să-ți spună „tată”
Și asta,-n foarte multe limbi.
Lucian Perța – Săgetător

GÂNDURI DE PACE
M-aș împăca – o, slavă sorții!–
Cu toți dușmanii mei în cor
Și asta chiar pe patul morții.
(Pe patul morții dumnealor...).
Ionuț-Daniel Țucă – Săgetător

HANDICAP
O duc mai greu cu leafa mea
Decât persoanele private,
Că,-n loc să-nvăț și eu ceva,
Am terminat o... facultate.
Nicolae Bunduri – Săgetător

ALCOOLUL SE URCĂ LA CAP
Băut cu-atâta sete, vinul
Se urcă-n cap, făr’ de ocol.
Nestingherit își face plinul,
Unde găsește locul gol.
Constantin Bordeianu – Săgetător

PROBLEME
Cu moda,-așa cum a ajuns,
Femeile sunt disperate
Că nu mai au nimic de-ascuns,
Dar și nimic să mai arate.
Victor Macarevici – Săgetător

UNUI FOST...
Pe-acest samsar din fundul cuștii,
Ce plagiază-n mod rebel,
L-aș prinde în cătarea puștii,
Dar n-aș strica un glonț pe el.
Ionel Iacob-Bencei – Săgetător

EPITAF UNUI ELECTRICIAN
Jos, în beznă, la răcoare,
Zace meșterul fudul,
Fără fază, fără nul,
Numai cu... împământare.
Ioan Toderașcu – Săgetător

SCHIMBARE PE TOATE LINIILE
În țara noastră, land prosper,
Prea multe tind a se schimba:
Mai crapă pietrele de ger
Și-obrazul de rușine, ba!
Dan Căpruciu – Săgetător

URMAȘII UNUI OM SĂRAC
L-au condus pe-un ultim drum
(Îl îngroapă – n-au de-ales),
Și se bucură de-acum
De-ajutorul de deces.
Vasile Țincaș – Săgetător

NEDUMERIRE
– De-un timp, vă spun, scriu tot mai greu.
Maestre, ce să fie oare?
– N-ai nici o grijă, dragul meu,
Acesta-i semn de consacrare.
Păun Condruț – Săgetător

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 33

CARUSELUL CU EPIGRAME

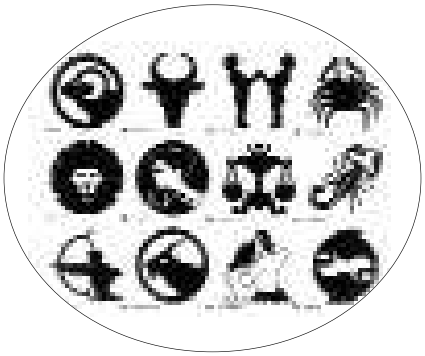

GELOSUL

Şi-a luat o garderobă
După ce s-a însurat
Şi-a intrat să fac-o probă
(Dacă-ncape un bărbat!)

Ananie Gagniuc – Capricorn

LA ECLIPSA TOTALĂ

S.R.I.-ul, cu ferire,
Face planuri fel de fel:
O aşa acoperire
Ar dori s-o aibă el!

Mihai Sălcuțan – Capricorn

BOUL

E patrupedul zdravăn, care
Pe al istoriei lung curs,
Posedă coarne din născare,
Nu dobândite pe parcurs.

Vasile Larco – Capricorn

ÎNCURCĂTURA

Inspectorul cel nou arată
A fi un tip destul de dur,
Că n-are mamă, n-are tată.
Şi-atunci, de cine să-l înjur?

Vasile Til Blidaru – Capricorn

LA NUNTA UNOR VECHI ÎNDRĂGOSTIȚI

De-atâția ani voi v-ați iubit,
Că pot s-afirm – şi nu vă mint –
Un pic de-ați mai fi zăbovit,
Făceați şi... nunta de argint.

Mihai Cosma – Capricorn

CREDO

Cred în noblețe şi-n iubire,
Cred în sublimul omenesc,
Cred în a vieții împlinire,
Cred că greşesc.

Gheorghe Șchiop – Capricorn

AUTOIRONIE

Azi dimineață din oglindă m-a privit,
Un tip care m-a pus în mare-ncurcătură.
Deşi pot spune că îmi seamănă leit,
Vă jur, nu mirosea deloc a băutură!

Paul Constantin – Capricorn

HORA UNIRII

Hora noastră românească,
Ce-o visăm drept epocală,
Pân-o fi să ne unească,
Deocamdată-i învârteală…

Efim Bivol – Capricorn

SATISFACȚIE

Tatăl, care-n patru zări,
Circulă pe trei cărări,
A văzut că fiu-i drag
Merge numai în zig-zag!

Alecu Sanda – Capricorn

UNEI ANUMITE FEMEI

Poale lungi şi minte scurtă –
I s-a zis când n-avea carte;
Astăzi, poalele-s sub burtă
Şi nici mintea nu-i departe.

Nicolae Dărăbanț – Capricorn

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 34

CARUSELUL CU EPIGRAME

ZODIAC

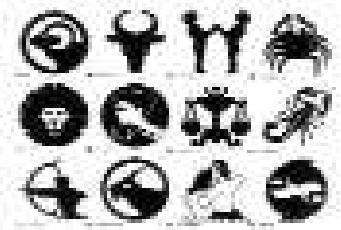

CĂLDURĂ MARE

Seacă apa în izvor,
Nu-i nici rouă-n zori de ziuă,
Demnitarii storc de zor
Câte-un strop... să-l bată-n piuă!

Constantin Cristian – Vărsător

PĂREREA UNUI ȚĂRAN:

Pe-acest străvechi aşezământ
Au reuşit incompetenții
Să dea unor țărani subvenții,
Iar alți țărani n-au nici... pământ!

Mihai Enachi – Vărsător

NEDUMERIRE

Mă mir de omul cult
Cum bea la chefuri vin:
Un litru-i pare mult,
Iar două... prea puțin.

Grigore Puică – Vărsător

BĂRBAȚII ÎNSURAȚI

Din genii de-s scoborâtori –
Cum bine-a zis cândva Coşbuc –
Ei, toți, cu-o moarte sunt datori,
Dar şi cu-o viață... sub papuc.

Ioan Fârte – Vărsător

VIS DE SĂRĂNTOC

Îmi doresc cu-atâta patos,
Ca vreodată s-o dezbrac
Pe Cruduța lui Capatos;
Dar n-am bani ca s-o îmbrac.

Ion Micuț – Vărsător

POVESTEA COLINDĂTORILOR

Pe un fumător din sat
L-am urat, l-am tot urat
Şi ne-a dăruit, în drum,
Câte-un colăcel... de fum.

Ion Diviza – Vărsător

UNUI ARBITRU CARE ACORDĂ LOVITURI DE PEDEAPSĂ DUPĂ BUNU-I PLAC

De arbitraj tu n-ai habar,
De modul cum prestezi mi-e greață;
Pe punctul însemnat cu var,
Mă tem c-o să te stingi... din viață!

Vasile B. Gădălin – Vărsător

PANTA REI

Optimişti sunt cetățenii
Că ce-i rău, desigur, trece:
Comunismu-n cinci decenii,
Iar tranziția-n vreo zece...!

Florina Dinescu-Dinu – Vărsător

ACADEMICIANULUI MIHAI CIMPOI, DE CÂND A ÎNCEPUT SĂ SCRIE EPIGRAME

În critică fiind un Bonaparte,
Stăpân peste a lumii panoramă,
Cunoaşte în prezent atâta carte...
Că poate scrie chiar şi-o epigramă.

Gheorghe Bâlici – Vărsător

CĂRUȚA

Atelaj ştiut de toți,
Ca un car cu patru roți.
Dar de n-ai spor la pingea,
Repede rămâi de ea.

Virgil Petcu – Vărsător

DE-ALE SĂNĂTĂȚII

Pentru piatra din vezică
Am plătit o sumă grasă,
Încât pot, la o adică,
S-o consider prețioasă!

Gheorghe Băisan – Vărsător

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 35

CARUSELUL CU EPIGRAME

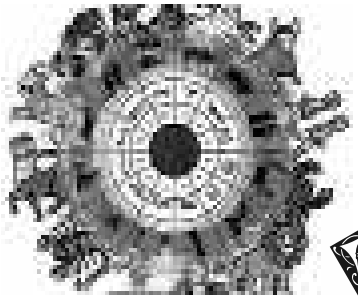

ŞCOLARUL ZILELOR NOASTRE

În costumul lui de star
Şi fumând pe coridor,
Nu ştii care e şcolar,
Care-i domnu' profesor...

Nichi Ursei – Vărsător

GRAŢIE ALEŞILOR

Ca simplă constatare,
Vedem că-n ţara toată,
E-o dezorganizare,
Perfect… organizată!

Geo Filiş – Vărsător

CORECŢIE

De vrei să fii un cetăţean integru,
Şi să urmezi un trend contemporan,
Să nu mai spui: „Nici dracul nu e negru'"
Ci: „Nici nu este afro-american"!

Laurenţiu Ghiţă – Vărsător

EŞEC MEDICAL

Ca pacient – scria-n raport –
Când l-au adus de subţiori,
Era pe jumătate mort,
Dar l-au adus de două ori…

Sorin Olariu – Vărsător

O NAŢIUNE DE POEŢI

Isteţi, naturi mărinimoase,
Românii-n fabrici sau pe luncă,
În versuri fine şi duioase
Îşi cântă dorul lor… de muncă!

Ioan Jorz – Vărsător

CONSTATARE

Ţintind spre Europa de pomană,
Ne dovedim poporul nepereche:
Alegem demnitarii pe sprânceană
Şi-i nimerim pe cei într-o ureche.

Valentin Groza – Vărsător

CAMPANIE ELECTORALĂ ÎN RÂNDUL ALEGĂTOARELOR

Nu vă mai lăsaţi minţite
De oferte delirante,
C-aţi mânca răbdări prăjite…
Eu vi le ofer… crocante !

Romeo Petrasciuc – Vărsător

COTITURĂ

Moldovenii ies afară,
Feţele-s de lacrimi ude:
Pleacă ruşii-n a lor ţară…
Să-şi aducă… şi-alte rude.

Petru Cărare – Vărsător

UNUI SCULPTOR MODERN

Din piatra de un metru-naltă,
Bătând în ea, un an sau doi,
El, numai din ciocan şi daltă,
A scos cogeamite pietroi.

Gheorghe Grosu – Vărsător

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 36

CARICATURA

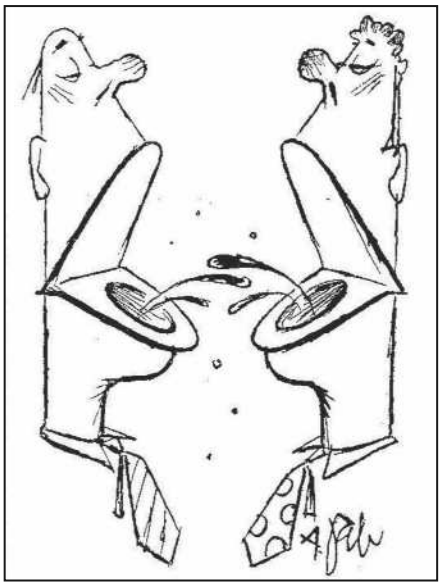

Albert POCH – un nume de referință în grafica satirică românească (şi nu numai)!

Maestrul, care împlineşte, în luna în care ţineţi această revistă în mâini, 82 de ani, ne-a făcut bucuria de a ne înmâna un set de desene din care am selectat câteva, ca o ocazie deosebită de a-i spune LA MULŢI ANI! Şi ne dorim să îi mai spunem în acest fel încă mulţi ani de-acum înainte!

Doamnelor şi Domnilor,
să-l aplaudăm pe maestrul

Albert POCH!

PARAFRAZÂND TOPUL CELOR MAI BOGAŢI ROMÂNI

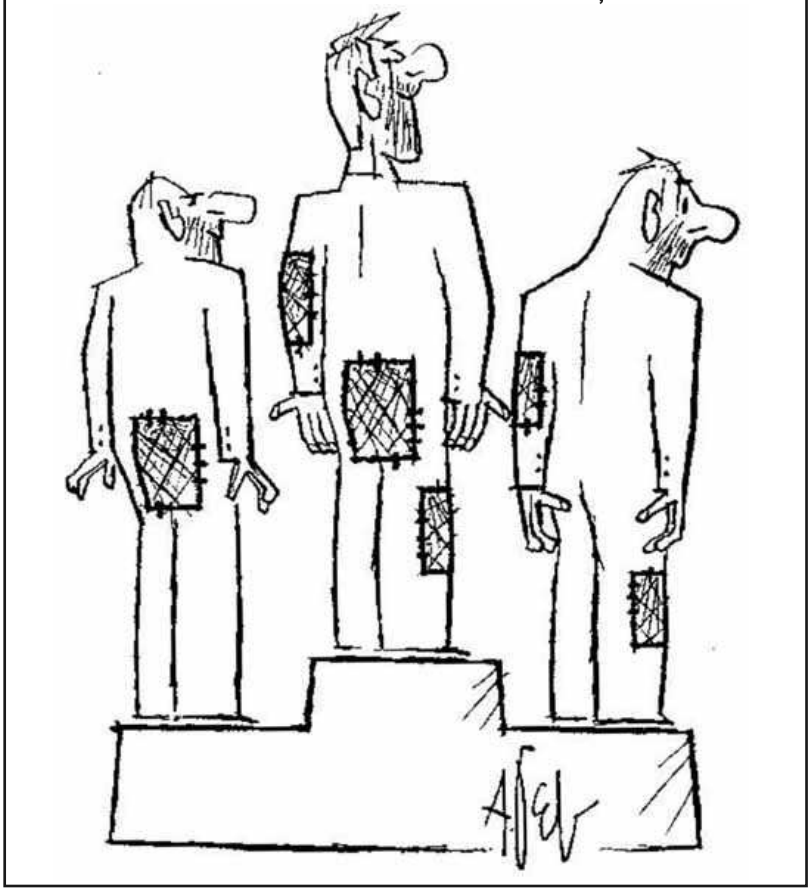

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 37

CARUSELUL CU EPIGRAME

IN MEMORIAM

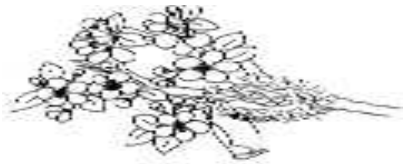

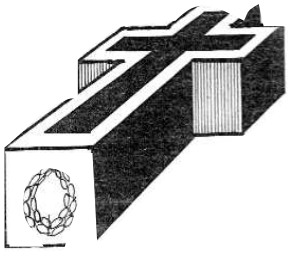

DE MORTUIS...
Citind duioasele tirade,
Ce-apar cernite, în gazetă,
Constaţi uimit că, pe planetă,
Mor numai oameni cumsecade...
Sorin Pavel (1933–1977)

EDITORULUI ALCALAY
Nu-i o problemă aşa grea,
Ci se pricepe foarte bine:
„Biblioteca-i pentru toţi“,
Câştigul, însă,-i pentru sine.
I.C. Popescu-Polyclet (1883–1962)

RUGĂCIUNE LA PRIMIREA ÎN UNIUNEA SCRIITORILOR
Fă cu mine o minune,
Doamne, şi-mplineşte-mi visul:
Fă să intru-n Uniune
Şi-o termin pe veci cu scrisul!
Ion Larian Postolache (1916–1997)

UNUI ŞEF DE BIROU
În zadar regretă gafa,
Singurel s-a prins în laţ;
L-a surprins dactilografa
Cu nevastă-sa la braţ!
Sergiu Siharu (1932–1987)

DEZBATERE PARLAMENTARĂ
Resping, desigur, acalmia,
Dar, când vă atacaţi pe faţă,
Prefer ca doar economia
Să aibă caracter de piaţă!
Eugen Stănescu-Cloşca (1935–1992)

LA JUDECATA DE APOI
Când m-o-ntreba în cer „împărăţia“
De mi-am făcut pe lume datoria,
Voi spune c-am făcut, printre cei vii,
Nu una, ci mai multe datorii!
Virgil Şchiopescu (1922–1997)

LOGOFĂTULUI TĂUTU
Străbunul meu, vel-logofăt,
Era la suflet darnic;
Ştiind că n-am s- ajung poet,
M-a hărăzit... paharnic.
Nicolae Tăutu (1919–1972)

UNEI FARDATE
Privind la faţa ta vopsită, logic,
Îmi vine-n minte întrebarea dacă,
În arborele tău genealogic,
N-a stat cumva şi-un papagal pe cracă!
Mihnea Vântu (1897–1977)

UNUI PROFESOR
La gramatică,-n predare,
Nu-şi depune-n van silinţa:
Tot elevul e în stare
Să-i decline... competinţa.
George Voevidca (1893–1962)

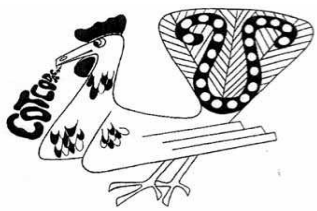

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 38

EVENIMENT

Festivalul național de epigramă de la Caransebeș

MIHAI FRUNZĂ

În zilele de 1–20 octombrie 2012, a avut loc la Caransebeş a XI-a ediție a **Festivalului național de epigramă** organizat de Primăria Municipiului, de Casa de cultură „George Suru“ şi de Cenaclul de epigramă „Apostrof“. Au fost invitați 24 de reputați epigramişti din 15 județe. Gazdele, Ioan Cojocariu, directorul Casei de Cultură, Nicolae Nicolae şi Ioan Jorz, au fost la mare înălțime. După o minunată excursie prin munții Semenicului, a avut loc în fața unui public avizat recitalul de epigrame. A urmat decernarea premiilor la concursul lansat cu acest prilej. Temele propuse au fost „***Lasă-mi, toamnă, via vie!***“ şi „***Banii n-aduc fericirea***“. Clasamentul a fost următorul:

Premiul I – Mihai Frunză – Brăila
Premiul II – Alexandru Hanganu – Brăila
Premiul III – Nicolae Bunduri – Braşov
Mențiune: – Vasile Til Blidaru – Buzău
– Dan Căpruciu – Galați
Premii speciale: – Nicolae Paul Mihail – Sinaia
– Petre Gigea-Gorun – Craiova
– Laurențiu Ghiță – Bucureşti

Constatare
Dacă pun la preț iubirea,
Constatarea nu e grea:
Banii n-aduc fericirea
Însă leii, cred că da!
MIHAI FRUNZĂ – Premiul I

Rugă
În așa democrație,
Spun sub semnul sfintei cruci:
Lasă-mi, toamnă, via vie,
Că e țara pe butuci!
NICOLAE BUNDURI – Pemiul. III

P.S. Lipsa de spațiu nu ne-a permis să prezentam şi alte festivaluri desfăşurate in această toamnă. Vom reveni în numărul următor.

„Umor la Mila 80“,
ediția a XV-a – octombrie, 2012

Petru Ioan Gârda

În perioada 12–14 octombrie 2012, Centrul Cultural „Dunărea de Jos“ şi Clubul Umoriştilor „VERVA“, din Galați, au organizat Festivalul Național de Epigramă intitulat „**Umor la Mila 80**“, ediția a XV-a, cu 2 concursuri: de Epigramă cu temele „***Umbră***“ şi „***Plagiat***“ şi de Carte de epigramă.

Vineri 12 octombrie, a avut loc întâlnirea tradițională la Centrul Cultural „Dunărea de Jos“, unde activează clubul „VERVA“, condus de epigramistul Ion Moraru, şi unde s-a organizat un simpozion, la care s-au discutat chestiuni de actualitate în domeniu. Au avut loc recitaluri de poezii (s-a detaşat Nicuşor Constantinescu, cu poezii de Topârceanu şi Esenin), schimburi de reviste şi cărți, gustări, degustări etc. În program a fost inclus şi un concurs pe rime date: *electoral / val, gargară / țară*. Dan Norea a câştigat premiul I cu epigrama Căpitanul: „*Nu-i mesaj electoral, / Nici minciună, nici gargară: / Dacă păcăleşti un val, / Poți să păcăleşti o țară*“. Au mai fost premiați Vasile Larco şi Mihai Moleşag.

În cea de-a doua zi a Festivalului, sâmbătă, ne-am deplasat în localitatea Şivița, unde am vizitat Muzeul „Vatra cu Dor“, realizat de celebrul creator de măşti populare, actorul Paul Buță, un om cu suflet mare şi energie uriaşă. Am fost primiți cu dragoste, cu vorbe frumoase, cu vin şi rachiu şi cu bucate tradiționale şi am petrecut câteva ore extrem de agreabile, vizitând, fotografiind,

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 39

glumind, ascultându-l pe maestru vorbind cu multă pasiune despre realizările sale. Este un muzeu viu, în care poți țese cuverturi la războiul de țesut, poți face oale la roata olarului sau realiza covoraşe la gherghef.

Maestrul Buță (cu B, după cum însuşi a ținut să precizeze) ne-a luat drept modele pentru a confecționa măşti pe loc. Cum nu era însă timp, a făcut doar una, luând câte ceva de la fiecare: barba lui Vajoga, dinții mei, ochii lui Rodean şi coarnele lui Norea. Sau altă combinație, nu mai ştiu exact care. La prânz ne-am deplasat la Cercul militar, unde au avut loc mai multe evenimente. La ora 12.00 a fost lansat volumul „**Verva 35 – istorie şi actualitate**“ , eveniment coordonat de Ion Moraru, preşedintele cenaclului „Verva“ apoi a urmat decernarea premiilor care, la secțiunea Epigramă, au fost următoarele:

Premiul I – Petru-Ioan Gârda, Cluj-Napoca;

Premiul I – Vasile Larco, Iasi;

Premiul II – Gheorghe Constantinescu, Braşov;

Menționi – Constantin Tudorache, Ploieşti şi **Vasile Vajoga**, Iaşi;

Mențione – Premiul special *In memoriam Victor Feru* – **Gheorghe Bălăceanu**, Iaşi;

Premiul special *In memoriam Ion Bahu* – **Ionel Negruț**, Brăila.

Au participat 69 de autori din 5 țări: România (64), Republica Moldova (2), Canada, Serbia, Germania (câte un autor). Spicuim din creațiile premiate:

– Învățământul în anii 80 // *Să ştiți că-nvățam, finalmente, / În anii aceia nerozi: / Îmi vin încă-n minte fragmente / Din UMBRA LUI MIRCEA. LA COZI...* – (Petru-Ioan Gârda)

– Unui epigramist // *Îți spun discret un adevăr: / Ai poante trase mult de păr, / Dar e mai rău că-s trase toate / Din „părul“ unui bun confrate.* – (Vasile Larco)

– După privatizare // *Şomerii, dacă mă gândesc / Să-i definesc acuma bine, / Sunt umbre care rătăcesc / În umbra fostelor uzine.* – (George Constantinescu – Geco)

– Strategia dictatorului // *A țesut, cu bună seamă, / Un sistem cum altul nu-i / Ca poporul să se teamă / Şi de umbra umbrei lui!* – (Constantin Tudorache)

– Paternitate // *Băiatul meu, e lucru dovedit / Că-i seamănă vecinului leit, / Încât trăiesc cu teamă ne-ncetat / Să nu m-acuze că l-am plagiat.* – (Vasile Vajoga)

Juriul a fost alcătuit din epigramiştii Ion Moraru, Constantin Cristian şi Vasile Plăcintă din Galați.

La secțiunea Carte de epigrame, s-au acordat premii (le scriu în ordine alfabetică) pentru:

– **Eugen Albu** din Cluj-Napoca, pentru volumul ***În cursul zilei de azi-noapte***;

– **Gheorghe Bâlici**, **Teodor Popovici** şi **Ion Diviza**, din Chişinău, pentru volumul ***Umor la puterea a treia***;

– **Florina Dinescu Dinu,** din Ploieşti, pentru ***Cu muza la taifas***;

– **Ştefan Cornel Rodean**, din Sibiu, pentru ***Dați-mi voie!*** ;

– **Mihai Sălcuțan**, din Buzău, pentru ***Zbor cu parapoanta***;

– **Ioan Toderaşcu**, din Costeşti, Vaslui, pentru ***Ariciul cu țepi de alint***;

S-au mai acordat **Premiul special „In memoriam *Florin Cristea*“** lui **George Zarafu**, din Bucureşti pentru „***Lumea prin care am trecut***“;

Premiul special „*In memoriam Paul Negulescu*“ lui **Ioan V. Maftei**, din Buhăieşti – Vaslui pentru volumul ***Întâlnire cu Păstorel***.

S-au jurizat 16 volume, de către umoriști: Cezarina Adamescu, Dan Căpruciu şi A. G. Secară.

Voi da doar un exemplu de epigramă, dintre cele din recital, pentru că are legătură cu experiența mea din învățământ şi pentru că e foarte bine scrisă: ***Unor eleve însărcinate, slabe la învățătură***: *„ O dirigintă „bună“ / Le ține, totuşi, parte: / Cum vreți să se mai pună / Cu burțile pe carte?*“ (Ionel Negruț)

Pe parcursul festivității au cântat şi au dansat la modul superprofesionist membrii ansamblului Doina Covurluiului, din Galați.

La închiderea ediției, ne-a sosit vestea tristă a încetării din viață a epigramistului ieşean NECULAI DARIE, la aproape 100 de ani! Născut în 8 iunie 1913, a părăsit această lume pe 25 noiembie 2012. Dumnezeu să-l odihnească!

ISSN 1224-3426 **Tipărit sub îngrijirea Tipografiei GRAFICA XX**

EPIGRAMA_62_Layout 1 12/1/2012 9:38 PM Page 41

EPIGRAMA

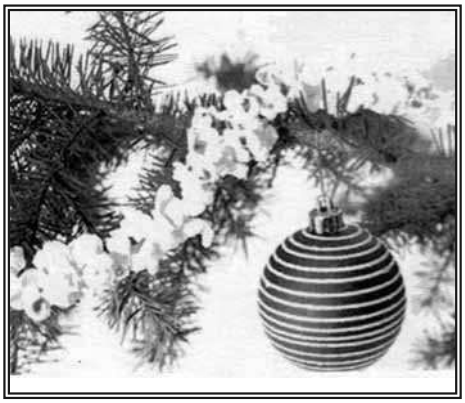

ALEGERI DE IARNĂ

Doamne, nu proba infernul
Cu zăpadă şi polei
Pe bucureştenii mei,
Că-mi alunecă guvernul!

Emil Ianuş

ANUL NOU CU CRIZĂ

Cei ce-au răpit pe soacră-mea
Îmi cer prea mulţi dolari pe ea;
De nu-i dau pân' la Bobotează,
Se jură că mi-o-napoiază.

Nicolae Mihu

RUGĂMINTEA UNEI VĂDUVE, CĂTRE MOŞ CRĂCIUN

Ştiu un caz: o-ardea văpaia,
Tot dorindu-şi... vorba aia,
Iară Moşu-a ascultat,
Baba s-a trezit bărbat.

Dan Norea

REMANIERE GUVERNAMENTALĂ DE CRĂCIUN

Vrând să stingă-o vâlvătaie,
Vor schimba, de mascaradă,
În Guvern, un om de paie
Cu un altul... de zăpadă.

Mihai Haivas

I

A

R

N

A

COABITARE

Caloriferul meu e tare,
Dar, împreună, geru-om trece:
Eu, cu temperatură mare,
Iar el, nemuritor şi rece.

Gheorghe Burduşel

DE SĂRBĂTORI

Admir ce e pe masa de Crăciun,
Sarmale, lebăr, caltaboşi, jambon
Şi-apoi, la loc, în frigider le pun,
Ca să le-admir şi de Revelion.

Laurenţiu Ghiţă

MOŞ CRĂCIUN DE CRIZĂ

Cum acuma-i prea sărac,
Nu-i mai trebuie un sac,
Ca să ne aducă-un dar,
Îi ajunge-un buzunar.

Mircea Micle

CRĂCIUN ÎN „GUBERNIA" BASARABIA

Vânturi reci ne dau fiori,
Spulberă la geamuri neaua
Şi ne vin colindători,
Când cu ursul, când cu steaua.

Ion Diviza